

He 122130

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธี
การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กุลวิชญ์ เพิ่มศรี
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายกุลวิษณุ เพิ่มศรี แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

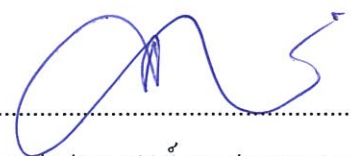

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองนุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 25 พ.ย. 2559
.....เดือน.....พ.ศ. ....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้
แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัย : กุลวิชญ์ เพิ่มศรี

ปริญญา : ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.กัลยา กุลสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัย 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 78.65/80.78 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก

TITLE : The Development Achievement and Analytical Thinking of the Fifth Grade
Students Taught by SQ4R Approach

AUTHOR : Kunlawit Poemsi   **DEGREE :** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Asst.Prof.Dr.Kawaya Kunsuwan   Major Advisor
                    Assoc.Prof.Dr.Prasopsuk Rittidet   Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop the learning activities by using SQ4R technique for the fifth grade students with a required efficiency of 75/75, 2) compare the analytical thinking of students before and after learning by SQ4R technique, 3) compare the achievement in learning activities, and 4) investigate students' satisfaction towards learning activities. The target group consisted of 34 students who were studying at Chumchon Ban Srithan School under Yasothon Primary Education Service Area office 2 in the second semester of the academic year, selected through purposive sampling. The instruments used in the research were: 1) lesson plans using SQ4R technique, 2) a 20 items of analytical thinking test, 3) a 30 items of achievement test, and 4) an 11 items of five rating scale questionnaire on satisfaction with learning activities. The statistics used for analyzing data were mean, percentage, standard deviation and t-test (Dependent Samples)

The results of the research were as follows : 1) The effectiveness of learning activities by using SQ4R technique had an efficiency of 78.65/80.78 higher than the established requirement. 2) The ability of students who were taught by SQ4R technique had a higher mean score on achievement posttest than a pretest at the .01 level of statistical significance. 3) The achievement test of students had a higher mean score after learning by using SQ4R technique at the .01 level of statistical significance. 4) The overall of the students' satisfaction on learning activities was rated at a high level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ คำแนะนำตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัย ตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณครูอัมพร มูลสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย คุณครู พิมพ์ชยาณัฐ ศรีชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน คุณครูสุวรรณณี บุญบรรลุ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล คุณครูกฤษณาพร สายคำวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการเรียนการสอนพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ ดร.พงษ์ศักดิ์ บัน ไตทอง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเตาไห ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนภาษาไทย ซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณคณะคุณครู โรงเรียนบ้านกระจ่ายและ โรงเรียนบ้านเตาไห อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง (Tryout) ทำให้ผู้วิจัยได้รับ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ขอขอบคุณคณะคุณครู โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการเก็บข้อมูลงานการทำ วิทยานิพนธ์จนสำเร็จสุด่วงไปด้วยดี และขอขอบใจนักเรียนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมีประโยชน์อยู่ จึงขอมอบความดี ทั้งหมดนี้ให้แก่บูรพคณาจารย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้สามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ จนประสบผลสำเร็จ

กุลวิษณุ เพิ่มศรี

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฉุ
สารบัญแผนภาพ	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	8
วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R	13
แผนการจัดการเรียนรู้	19
การหาประสิทธิภาพ	23
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26
การคิดวิเคราะห์	33
ความพึงพอใจ	45
บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53

หัวเรื่อง	หน้า
กรอบแนวคิดการวิจัย	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	57
กลุ่มเป้าหมาย	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	58
วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัย	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผลการวิจัย	87
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	100
ภาคผนวก ข แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์คุณภาพ	133
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการวิเคราะห์คุณภาพ	142
ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจ และผลการวิเคราะห์คุณภาพ	152
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	157
ประวัติผู้วิจัย	165

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สัดส่วนสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนทุกชั้นปี ของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน . 49
2	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น ของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ปีการศึกษา 2557 52
3	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ และตัวชี้วัด ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ แบบSQ4R 59
4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนข้อสอบที่ต้องการกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ 63
5	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนข้อสอบที่ต้องการกับสาระการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด 66
6	แบบแผนการทดลองแบบ The single group, pretest - posttest design 73
7	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E ₂) ของแผน การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 79
8	ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 82
9	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 83
10	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 83

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ	130
2 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ โดย ผู้เชี่ยวชาญ	140
3 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์	141
4 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ	149
5 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	150
6 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดย ผู้เชี่ยวชาญ	155
7 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์ และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามความพึงพอใจ	156

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	56
---	----------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสร้างสรรค์สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษค่านิยมธรรมประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 30) ภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด มาตรฐานตัวชี้วัด คุณภาพที่นักเรียนควรจะได้รับเมื่อเรียน วิชาภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยคาดหวังใน ด้านทักษะการอ่านว่าเมื่อผู้เรียน เรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนสามารถที่จะ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่าง มีเหตุผลคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านเขียนกรอบแนวคิดผังความคิดบันทึกย่อความ และ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ประเมินค่าและนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนา ตนพัฒนาการเรียนและพัฒนาความรู้ทางอาชีพและนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตมีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่านและในส่วนสาระที่ 1 การอ่านได้ระบุใน มาตรฐาน ท 1.1 ว่าผู้เรียนควรที่จะเกิดทักษะใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 35-36)

คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงเป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องมีความชำนาญ และเข้าใจถึงสารต่าง ๆ ที่มีในภาษาไทยและสามารถ นำมาแยกแยะ วิเคราะห์ได้ แล้วนำมาสู่กระบวนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ

อธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้เช่นนั้นทักษะคุณภาพของผู้เรียนจึงเป็นส่วนที่สำคัญดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 31-32) ได้ให้ความสำคัญกับทักษะการคิดวิเคราะห์ว่าการสอนให้เด็กมีทักษะการคิดวิเคราะห์จะช่วยพัฒนาความเข้าใจของเด็กให้สามารถสร้างความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนรู้ เกิดความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านการเรียนในวิชานั้นในระดับที่สูงขึ้น ได้เรียนรู้วิธีคิดทำให้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอในทุกวิชาที่เรียนและรวมทั้งในชีวิตประจำวัน และทำให้เด็กมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ การพัฒนาทักษะการคิดย่อมช่วยสร้างให้เด็กเรียนอย่างสนุกสนาน ไม่เครียด ไม่น่าเบื่อ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ในระดับปรับปรุง 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อันได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณญาณ และขาดจินตนาการ การวิจารณ์สิ่งที่ได้เรียนรู้ การไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล การคาดการณ์ การกำหนดเป้าหมาย และผู้เรียนยังขาดการสนใจใฝ่รู้ ขาดการปลูกฝังและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งในส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาได้เสนอแนะว่า ครูควรพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ ศักยภาพของผู้เรียน รายบุคคลให้ชัดเจน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา, บทสรุปผู้บริหาร. 2554 : 7-8)

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าในปีการศึกษา 2557 ที่ผ่านมา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยอยู่ที่ร้อยละ 62.11 และเมื่อพิจารณาจากผลการประเมินอ่านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าในนักเรียนทั้งหมด 34 คน มีระดับคุณภาพการคิดวิเคราะห์ไม่ผ่านการประเมินอยู่ 16 คน นักเรียนที่มีคุณภาพการคิดวิเคราะห์ผ่านการประเมิน 7 คน และมีนักเรียน 12 คน อยู่ในระดับดีเยี่ยม (รายงานการประเมินตนเอง SAR โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ประจำปีการศึกษา 2557 : 70) ซึ่งทำให้โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายในปีการศึกษา 2558 กำหนดให้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต้องให้อยู่ในระดับเกณฑ์ร้อยละ 75

จากความสำเร็จและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เพื่อที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มาเป็นเทคนิคการสอน เนื่องด้วยว่าการสอนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นั้นเป็นการสอนที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เช่น ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ ขั้นการจดจำขั้นการเขียนสรุป และขั้นทบทวน ซึ่งในแต่ละขั้นนั้นผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ยังสามารถที่จะช่วยสร้างนิสัยในการรักการอ่านที่ดีและเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน และนอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับประโยชน์ ในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญที่รวดเร็วของรายละเอียดของเรื่องและสรุปใจความสำคัญเพื่อเข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น โดยในงานวิจัยของ เมฆลา ลือโสภา (2556 : 107-108) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจำนวนนักเรียน 34 คน พบว่าหลังจากที่นักเรียนได้เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และมีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในระดับที่มากที่สุด และนอกจากนี้ยังพบว่า การแก้ไขปัญหานักเรียนที่ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย งานวิจัยของ ทองใส อุทัยคำ (2555 : 110) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบนิทานพื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจำนวนนักเรียน 22 คน พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบนิทานพื้นบ้าน สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้คะแนนจากการทำกิจกรรม การทำแบบทดสอบหลังเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ดำเนินการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นเพราะผู้วิจัยพิจารณาว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความ

สำคัญสามารถบอกละเอียดของเรื่องและสรุปใจความสำคัญได้ เพื่อที่จะเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน ซึ่งจะส่งผลนักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

คำถามการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์หรือไม่
2. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพแตกต่างกันหรือไม่
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แตกต่างกันหรือไม่
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. หลังจากที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 34 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 การคิดวิเคราะห์

2.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาจากหนังสือภาษาพาที่ชุดภาษาเพื่อชีวิตหนังสือวรรณคดีลำนำ มีนิทาน บทความ จำ่า บทร้อยกรอง และเรื่องสั้น

4. ระยะเวลาที่ใช้ทำวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ และเปรียบเทียบองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน มีการอ่านนิทาน บทความ ข่าว เรื่องสั้น และบทร้อยกรอง โดยประเมินจากแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วยพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R หมายถึง กิจกรรมการสอน 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey) คือ ขั้นการสอนที่ให้นักเรียนอ่านสำรวจเรื่องราวที่ได้อย่างรวดเร็ว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการมองภาพรวมของเรื่อง ด้วยวิธีกวาดสายตารวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) คือ ขั้นที่ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ (Read) คือ ขั้นที่ให้นักเรียนอ่านเนื้อหา และทำความเข้าใจพร้อมให้ตอบคำถามที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นการจดจำ (Recite) คือ ขั้นที่ให้นักเรียนจดบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยการใช้สำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write) คือ ขั้นที่นักเรียนได้สรุปใจความสำคัญของเรื่องโดยกระบวนการใช้แผนผังความคิด

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน (Review) คือ ขั้นที่นักเรียนได้วิเคราะห์ วิจัย และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ทั้ง 5 สาระ ได้แก่

สาระที่ 1 การคิดวิเคราะห์จากนิทาน เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

สาระที่ 2 การคิดวิเคราะห์จากบทความ เรื่องโรคสมาธิสั้น

สาระที่ 3 การคิดวิเคราะห์จากข่าว เรื่อง 5 ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก

สาระที่ 4 การคิดวิเคราะห์จากเรื่องสั้น เรื่องนักเดินทางผู้ยิ่งใหญ่

สาระที่ 5 การคิดวิเคราะห์จากบทร้อยกรอง เรื่องไหมแท้ที่แม่ทอ

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยนำไปทดลอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการการเก็บคะแนนระหว่างเรียนและการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบให้ความสนใจใคร่รู้ และความกระตือรือร้นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเก็บคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 11 ข้อ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างการคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
2. ครูได้สื่อช่วยสอนในรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่มีประสิทธิภาพไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการคิดของผู้เรียน
3. โรงเรียนได้สื่อสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งภายในระบบการจัดการศึกษา และนอกระบบการจัดการศึกษา ที่นักเรียนเรียนรู้และศึกษด้วยตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. การหาประสิทธิภาพ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. การคิดวิเคราะห์
7. ความพึงพอใจ
8. บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแล้ววิเคราะห์ความสำคัญของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 31-32) ได้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเน้นการใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบธุรกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้คิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และต้องฝึกฝนทักษะทางภาษาให้เกิดความชำนาญจนสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแยกเป็นทักษะด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทักษะการอ่านจะต้องฝึกทักษะการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ คำประโยคอ่านบทร้อยแก้วคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ทักษะการเขียนจะต้องฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามอักขระ วิธีการเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงาน เขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. ทักษะการฟังการดูและการพูดจะต้องฝึกการฟังการดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

หลักการใช้ภาษาไทยจะต้องศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อการศึกษาข้อมูล แนวความคิดและความเพลิดเพลินเรียนรู้ ทำความเข้าใจบทรื่องเล่นของเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดค่านิยมขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษ

1. มาตรฐานการเรียนรู้สาระภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระภาษาไทย ประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 18)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

1. อ่านออกเสียงคำคำคล้องจองข้อความและบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
4. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
5. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน
6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน
7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ
8. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

1. คัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด
2. เขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์
3. เขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการ
4. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟังการดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

1. ฟังคำแนะนำคำสั่งที่ซับซ้อนและปฏิบัติตาม
2. เล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง
3. บอกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
4. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
5. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
6. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์
7. มีมารยาทในการฟังการดูและการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสดงความรู้เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมอาชีพสังคมและชีวิตประจำวัน

1. บอกและเขียนพยัญชนะสระวรรณยุกต์และเลขไทย
2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร
4. บอกลักษณะคำคล้องจอง
5. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นใดเหมาะสมกับกาลเทศะ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ วรรณกรรมไทยอย่างมีคุณค่า และนำมาประยุกต์ในชีวิตจริง

1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
2. ร้องบทหรือเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น
3. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. คุณภาพผู้เรียน

2.1 คุณภาพผู้เรียนภาษาไทยเมื่อจบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ควรจะสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 17)

- 2.1.1 สามารถอ่านเขียนฟังดูและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.2 มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลและคิดอย่างเป็นระบบ
- 2.1.3 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ
- 2.1.4 ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
- 2.1.5 สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
- 2.1.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
- 2.1.7 มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ และโลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

2.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

นักเรียนควรมีคุณภาพในประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ ส่วนนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำคำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตได้มีมารยาท และมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2.2.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

2.2.3 พูดย่อแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถามตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดย่อตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจนพูดรายงานหรือประเด็นสั้นๆจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

2.2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ส่วนวน คำพังเพย และสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสี่กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

2.2.5 เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณภาพของผู้เรียนที่ได้มุ่งเน้นในกระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มาเป็นแนวทางในการพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดย

ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ การคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ดังนี้

1. ลักษณะของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนี้ นั้น ได้ให้โอกาสผู้เรียนฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ จะเป็นการดูไปแบบคร่าว ๆ เพื่อดูว่าในบทนั้นมีควมยาวมากน้อยเพียงใด และขณะเดียวกันก็เป็นการอ่านแบบจับใจความคร่าว ๆ และบอกรายละเอียดของเรื่อง รวมถึงการตั้งคำถามและสรุปใจความสำคัญทำยบท เพื่อนำไปตั้งคำถามที่ได้จากบทเพื่อถามตัวเอง ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการจับใจความสำคัญ ที่บอกรายละเอียดของเรื่องและสรุปใจความสำคัญในบทนั้น โดยคำถามที่ถามนั้น ได้แก่ ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดอภิปัญญาในการเข้าใจจุดประสงค์ ตั้งจุดประสงค์ การเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม และการตัดสินใจ และการประเมินความเข้าใจในตนเอง หลังจากนั้น ผู้เรียนต้องกลับมาอ่านเนื้อหาซ้ำเติมอย่างละเอียด การอ่านอย่างแท้จริงจึงจะเกิดขึ้นในขั้นนี้ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ และในขั้นนี้หากนึกถึงคำถามอะไรขึ้นมาได้อีกก็ให้จดบันทึกลงไปแล้วอ่านจนกว่าจะได้คำตอบนั้น

เมื่อได้คำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้แล้ว จึงจะใช้คำพูดของตนเองเพื่อสรุปคำตอบในขั้นตอนนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้อ่านด้วยว่าเข้าใจประเด็นสำคัญได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะการพูดคำตอบออกมาจากความจำโดยผ่านการใช้ภาษาพูดนั้น เป็นการถอดความที่ต้องการความหมายและแนวคิดของเรื่องเดิมไว้ครบบถ้วน โดยสามารถใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาบูรณาการเข้ากับสิ่งที่รู้จากการเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นให้เขียนคำตอบสรุปเพื่อสรุปใจความเรื่องราวที่ได้อ่านประกอบไปด้วยใจความหลักและใจความสนับสนุน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดและทบทวนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จดบันทึกย่อไว้เขียนสรุปใจความหลังจากที่ได้อ่านจบแล้ว

เป็นการทวนคำถามและคำตอบ หากไม่แน่ใจส่วนใดของเรื่องให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อให้จำได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการสอนที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนี้ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น เช่น ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ ขั้นการจดจำ ขั้นการเขียนสรุป และขั้นทบทวน ซึ่งในแต่ละขั้นนั้นผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ยังสามารถที่จะช่วยสร้างนิสัยในการรักการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้รับประโยชน์ในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญที่รวดเร็ว บอกรายละเอียดของเรื่องและสรุปใจความสำคัญเพื่อเข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ในขั้นต้นจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของผู้วิจัยได้

2. แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่เน้นกลวิธีในการอ่านหลายวิธีมาประกอบกันเพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้อ่านมีบทบาทการสร้างความเข้าใจต่อบทอ่าน วิธีการที่ผู้อ่าน อ่านบทอ่าน ได้อย่างมีความหมาย จำเป็นต้องมีกลวิธีความเข้าใจในการอ่าน 4 วิธีดังต่อไปนี้ (Gunning, 1996 : 196-197)

2.1 กลวิธีเตรียมตัว (Preparational Strategies) เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านใช้การสำรวจบทอ่าน การคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่มีอยู่ในบทอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน รวมไปถึงการสรุปความ และการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Map) ในการเตรียมตัวให้ผู้อ่านสร้างความหมายต่อบทอ่าน

2.2 การเพิ่มเติมรายละเอียด (Elaborating) เป็นการเชื่อมโยงหรือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้จากบทอ่านกับองค์ความรู้เดิมของตน หรือเป็นการนำเอาความรู้เดิมกับสิ่งที่ได้จากบทอ่านมาผสมผสานกัน ได้เป็นข้อมูลใหม่ การเพิ่มเติมรายละเอียดประกอบไปด้วยการอนุมาน การอุปมาอุปไมย การประเมินหรือการอ่านบทอ่านในเชิงวิจารณ์ญาณ

2.3 การท่องจำ (Rehearsing) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการจำโดยอาศัยการเขียนอย่างคร่าว ๆ การเขียนบันทึกย่อ การขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ การทดสอบตนเอง และ

การอ่านทบทวนซ้ำ การเพิ่มเติมรายละเอียด และการท่องจำเป็นกลวิธีที่มีการใช้ร่วมกันในการอ่านบทอ่านที่ยากและซับซ้อน

2.4 การตรวจสอบ (Monitoring) เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงความสามารถในการทำความเข้าใจในการอ่านของตนเองและความสามารถในการเลือกกลวิธีในการอ่านได้อย่างเหมาะสม กลวิธีในการตรวจสอบนี้ ได้แก่ การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ความสามารถในการปรับอัตราความเร็วในการอ่านต่อบทอ่านที่ยาก การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน และการอภิปรายกันเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านบทอ่านต่าง ๆ เป็นจุดประสงค์สำคัญในการอ่านและการอ่านเป็นกระบวนการในสร้างความหมายจากบทอ่าน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องรู้กลวิธีหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้การอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบที่สำคัญ เช่น กลวิธีเตรียมตัว (Preparational Strategies) การเพิ่มเติมรายละเอียด (Elaborating) การท่องจำ (Rehearsing) และการตรวจสอบ (Monitoring) แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นแนวทางที่สำคัญที่จะทำให้ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3 ขั้นตอนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R พัฒนามาจากการสอนแบบ SQ3R (Survey, Question, Read, Recite and Review) (Robinson, 1970 ; อ้างถึงใน ยุวดี โปธายะ, 2546 : 3) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey) ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าว ๆ ได้แก่ การอ่านหัวเรื่อง หัวข้อย่อย บทคัดย่อ รวมถึงคำถามในเรื่อง เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่องโดยวิธีกวาดสายตารวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) หลังจากสำรวจบทอ่านแล้ว ผู้สอนตั้งคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม และให้นักเรียนลองเปลี่ยนหัวเรื่องหรือหัวข้อย่อยให้เป็นคำถาม เพื่อจะได้หาคำตอบในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ (Read) นักเรียนจะได้อ่านรายละเอียดของบทอ่านเพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนได้ทำความเข้าใจกับบทอ่านแล้ว ผู้สอนสามารถแทรกการตั้งคำถามเข้าไปได้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามของครู จะช่วยให้ได้ข้อมูลหรือรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วนขึ้น นอกจากนั้นการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบเป็นการช่วยฝึกนักเรียนในการตอบ

ขั้นที่ 4 ขั้นการจดจำ (Recite) เมื่อเข้าใจคำตอบและเนื้อเรื่องจากการอ่านแล้ว ควรพยายามจดจำข้อความที่สำคัญโดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเองและพยายามถามตนเองว่าจากการอ่านครั้งนี้ ได้ความคิดอะไรใหม่ ๆ บ้างทดสอบความจำโดยการปิดหน้ากระดาษแล้วดูบันทึกที่เขียนไว้ว่าจำได้หรือไม่ถ้าตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำถามคำตอบและท่องจำจากความเข้าใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นเขียนสรุปใจความ (Write) เมื่อบอกคำตอบแล้วให้นำมาเขียนสรุปใจความ ซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรอง ซึ่งครอบคลุมความหมายเดิมของบทอ่านไว้ หลีกเลี่ยงการอ่านซ้ำ ๆ และใช้ประโยคที่แต่งขึ้นเอง โดยมีความถูกต้องตามหลักภาษา และใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้อง การเขียนสรุปใจความสามารถอยู่ในขั้นผลิตชิ้นงานของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพราะเป็นผลงานจากการทำความเข้าใจในการอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน (Review) เมื่อเสร็จสิ้นทั้งห้าขั้นตอนแล้วนักเรียนจึงทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมด โดยอ่านคำถามที่ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูและเพื่อนฟัง ในขั้นตอนนี้จะเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนว่าสามารถจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากหรือน้อยแค่ไหน หากมีส่วนไหนที่จำไม่ได้ก็ให้ย้อนกลับไปอ่านซ้ำและทบทวนจนกว่าจะจำได้ ซึ่งการอ่านซ้ำ ๆ นี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวความคิดได้ชัดเจนและมีความคล่องในการจำอีกด้วย

สรุปได้ว่า ขั้นตอนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้พัฒนามาจากการสอนแบบ SQ3R (Survey, Question Read, Recite and Review) ส่วนขั้นตอนการสอนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ Survey, Question, Read, Recite, Write and Review ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น และทางผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นี้ มาแก้ปัญหาในกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยในครั้งนี้

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

4.1 ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) นักจิตวิทยาได้อธิบายถึงพัฒนาการของความรู้ไว้ 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่แรก คือการเรียนรู้ที่เป็นไปโดยไม่รู้ตัว ขั้นตอนที่สอง คือการเริ่มมีการควบคุมความรู้ที่ได้มาโดยรู้สติกตัว (Vygotsky, 1962 ; อ้างถึงใน วิสาข์ จิตวิตร. 2543 : 193) ในปัจจุบันนักจิตวิทยาเริ่มสนใจศึกษาการเรียนรู้ในขั้นตอนที่สอง ซึ่งเรียกว่าอภิปัญญา

(Metacognition) ซึ่งหมายถึงความรู้เกี่ยวกับขบวนการ และผลที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจของตนเอง (Flavell, 1976 ; อ้างถึงใน วิสาข์ จิตวิตร. 2543 : 193)

อภิปัญญา มีบทบาทสำคัญในการอ่าน ในขณะที่ผู้อ่านกำลังอ่านโดยใช้กลวิธีต่าง ๆ ทั้งทักษะระดับพื้นฐานและในระดับสูง ผู้อ่านใช้ทักษะการอ่านโดยไม่รู้ตัว ผู้อ่านเลือกใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความหมายทักษะในขั้นตอนนี้คือการใช้ความรู้ความเข้าใจ (Cognition) แต่เมื่อใดผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจกับบทอ่านได้ จึงพยายามหาต้นเหตุของความล้มเหลว หากกลวิธีเพื่อเอาชนะความล้มเหลว ทักษะในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยสามารถบอกได้ว่าใช้กลวิธีใดมาช่วยทำความเข้าใจกับบทอ่าน เรียกว่าเป็นทักษะอภิปัญญา (Metacognitive Skill) (Brown, 1980 ; อ้างถึงใน วิสาข์ จิตวิตร. 2543 : 193)

Vacca (1995 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีอภิปัญญาหรือการใช้ความคิดอย่างรู้ตัว คือความรู้หรือความสามารถในการควบคุมกระบวนการคิดของตน และการตระหนักรู้ในกระบวนการใช้สติปัญญาของตน เมื่อนำมาใช้อธิบายในการอ่าน ทฤษฎีอภิปัญญาจะเกี่ยวข้องกับกลวิธีการสรุปความ การอนุมาน การคาดเดาเหตุการณ์ และกลวิธีอื่น ๆ ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านการที่ผู้อ่านรู้จักกลวิธีในการอ่านดังกล่าวข้างต้น ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของคนที่นั้นยังไม่เพียงพอ ผู้อ่านจำเป็นต้องรู้จักเลือกกลวิธีในการอ่านได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับบทอ่านด้วยเช่นกัน

Gunning (1996 : 319-321) ทฤษฎีอภิปัญญาที่นำมาใช้กับความเข้าใจในการอ่านเกี่ยวข้องกับเกณฑ์ 4 เกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Knowing Oneself) หมายถึง ผู้อ่านตระหนักว่าตนรู้อะไรและความสามารถในการอ่านของตน รวมทั้งสามารถใช้ความรู้เดิมในการเตรียมตัวในการอ่านผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพจะรู้จักเลือกและใช้กลวิธีในการอ่านได้อย่างเหมาะสมกับบทอ่านและกับตนเอง
2. การควบคุม (Regulating) หมายถึง ผู้เรียนรู้ว่าตนอ่านอะไร อ่านอย่างไร และสามารถใช้ความรู้ของตนมาใช้ในการอ่าน ผู้อ่านมีการสำรวจบทอ่าน มีการจัดเรียงข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทอ่านหาจุดมุ่งหมายในการอ่านหรือเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ
3. การตรวจสอบ (Checking) หมายถึง ผู้เรียนสามารถที่จะประเมินความสามารถในการอ่านของตนเองได้ ผู้อ่านรู้ปัญหาในการอ่าน สาเหตุ และวิธีการแก้ไข

ผู้อ่านสามารถประเมินการอ่านด้วยตนเองได้โดยการตั้งคำถามให้กับตนเองว่ามีจุดประสงค์ในการอ่านเพื่ออะไร ตรงประเด็นหรือไม่ เป็นต้น

4. การแก้ไข (Repairing) ผู้เรียนสามารถแก้ไขจุดบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นในการอ่านหรืออ่านไม่เข้าใจ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) เป็นการอธิบายถึงการตระหนักรู้ในตนเอง (Knowing Oneself) การควบคุม (Regulating) การตรวจสอบ (Checking) และการแก้ไข (Repairing) ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น การอ่านที่มีประสิทธิภาพผู้อ่านจำเป็นต้องมีการคิดอย่างรู้ตัว หรืออภิปัญญาในขั้นตอนการอ่านทุกขั้นตอน และมีการควบคุมและจัดกระบวนการคิดของตนในขณะที่อ่าน ผู้อ่านควรที่จะตระหนักรู้ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจจะต้องใช้กลวิธีอะไรและอย่างไร และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในการอ่านผู้อ่านสามารถหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขได้ทำให้การอ่านของตนมีประสิทธิภาพ

4.2 องค์ประกอบของอภิปัญญา (Brown. 1980 : 456-462 ; อ้างถึงใน วิสาห์ จัตวีวงศ์. 2543 : 194) ได้สรุปองค์ประกอบของอภิปัญญาเป็น 2 ชนิดใหญ่ คือ

4.2.1 ความรู้เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของตนเอง (Knowledge about Cognition) เป็นความรู้เกี่ยวกับตนเองว่ารู้อะไรบ้าง นอกจากนี้ยังรู้ว่าตนเองทำกิจกรรมใดบ้าง ในขณะที่อ่านเขียนหรือแก้ปัญหา สรุปได้ว่าความรู้นี้เป็นความรู้เกี่ยวกับข้อจำกัดของตนเอง และระดับความยากง่ายของงานที่ต้องทำ

4.2.2 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมความรู้ความเข้าใจ (Regulation of cognition) เป็นความรู้เกี่ยวกับกลไกที่ใช้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าประกอบไปด้วยการวางแผนว่าจะใช้กลวิธีใดการตรวจสอบของการใช้กลวิธีต่าง ๆ และยังเป็นการควบคุมประสิทธิภาพของการเรียนรู้โดยการตรวจสอบเปลี่ยนแปลงแก้ไข และประเมินการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของอภิปัญญาประกอบไปด้วยความรู้เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของตนเอง (Knowledge about Cognition) คือรู้เกี่ยวกับตนเองว่ารู้อะไรบ้าง รู้ว่าตนเองทำกิจกรรมใดบ้าง ในขณะที่อ่านเขียนหรือแก้ปัญหาสรุปได้ว่าเป็นความรู้เกี่ยวกับข้อจำกัดของตนเองและระดับความยากง่ายของงานที่ต้องทำ ส่วนความรู้เกี่ยวกับการควบคุมความรู้ความเข้าใจ (Regulation of Cognition) เป็นความรู้เกี่ยวกับกลไกที่ใช้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีส่วนสำคัญมากในการที่ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดนี้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคน ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

นิคม ชมพูลอง (2545 : 180) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่จุดประสงค์ของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 73) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ ผลของการเตรียมวางแผนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยนำสาระมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคมาสร้างหน่วยการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 249) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือเป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครู หรือแนวการสอนของกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไรสื่ออะไร และวัดผลการประเมินผลโดยวิธีใด

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้สอนปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม ซึ่งกำหนดรายละเอียดการจัดกิจกรรมเรียนรู้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรทั้งในด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ซึ่งผู้วิจัยการจัดแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นั้นจะทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และสามารถกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการ และนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะดังนี้

ลำลี รักสุทธิ (2544 : 78) กล่าวว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ครามีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวทางการสอน วิธีการประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและบูรณาการกับวิชาอื่น
2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องทรัพยากรในโรงเรียน ทรัพยากรในท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น ตลอดจนการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น
3. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุณภาพ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
4. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการเพียงตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อครูที่สอนวิชาอื่น
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้
6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครู ที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสดูหลักสูตรแนวการสอน เอกสารที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้ผู้สอนจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริง เป็นจริง เป็นเครื่องมือของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้สอนที่เข้าสอนแทน ดังนั้นการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ครู หรือหน่วยงานอื่น ๆ นำไปจัดการเรียนรู้ต่อไปได้

3. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีไว้หลายลักษณะดังนี้

รุจิร ภูสาระ (2545 : 159) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ดังนี้

1. จะให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง

2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์
3. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงผู้เรียนเป็นผู้จัดทำเอง
4. จะใช้สื่อ อุปกรณ์อะไรบ้างจึงช่วยให้ผู้เรียนบรรลุประสงค์
5. จะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังไว้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำตารางวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาหรือวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำกำหนดการสอน หรือ โครงการสอน มีการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด แล้วนำไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดทำแผนการเรียนรู้ SQ4R จึงได้กำหนดสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจนที่จะสามารถพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้

4. องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะดังนี้

สุพล วังสินธ์ (2536 : 5) กล่าวว่า ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยดำเนินการสอนบรรลุเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้มีหลายข้อแตกต่างกันไป แต่ส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้จะต้องมีส่วนประกอบดังนี้

1. เนื้อหาสาระ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 21) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล แหล่งการเรียนรู้และหมายเหตุ

กาญจนา วัฒนุ (2547 : 86-88) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ควมประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่

คาดหวังสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมิน กิจกรรมเสนอแนะและบันทึกหลังสอน

ทศนา เขมมณี (2548 : 16) ได้นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญหรือแนวคิดหลัก สาระการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการบันทึกผลหลังสอน ดังนั้นการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้นำเอาองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้มาเป็นหัวข้อในการจัดทำแผนการเรียนรู้

5. หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าวถึงหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ กรมวิชาการ (2545 ก : 22-23) กล่าวว่า หลักการและขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้มีดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. ตั้งชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุลำดับชั้น
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้รายปี รายภาค ที่เลือกไว้เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของ Lynn Morris ที่ว่าจุดประสงค์ของการเรียนรู้ต้องบรรยายจุดหมายปลายทางไม่ใช่วิธีการ สะท้อนถึงระดับต่าง ๆ ของทักษะที่เกิดขึ้น ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรมและองค์ประกอบ 3 ส่วน ตามแนวของ Robert Mager คือ พฤติกรรม ข้อที่สถานการณ์หรือเงื่อนไข และเกณฑ์
5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้วเฉพาะข้อที่สัมพันธ์กันกับ สาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติของวิชา
6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้เป็นเนื้อหาใหม่ของเนื้อหาที่กำหนดไว้ ที่จำเป็นต้องสอน
7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา

8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม
9. เลือกสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์
10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงธรรมชาติวิชาตามจุดประสงค์นำทาง
11. กำหนดวัดผลประเมิน โดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งที่เกิดระหว่างเรียนตามจุดประสงค์นำทางและที่เกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวัดหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง ทดสอบความรู้ ทำงานกลุ่ม

สรุปได้ว่า หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ควรพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือความรู้ความสามารถด้านใด พิจารณาเนื้อหาว่าเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องอะไร เรียนรู้แล้วจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดอย่างไร หรือได้รับประโยชน์คุณค่าใดจากการเรียนเนื้อหานั้น และนำผลการเรียนพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้มาประกอบกับการพิจารณาเนื้อหาแล้วเขียนเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียน ซึ่งทางผู้วิจัยได้นำเอาความรู้เหล่านั้นไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้น

การหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือไว้ดังนี้

เพชฌัญญู กิจระการ (2544 : 44-46) กล่าวว่า สื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษา ได้รับการผลิตขึ้นมาแล้ว ต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีศึกษานั้นก่อนนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อการสอนใด ๆ ที่ไม่ได้ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพภายนอก นอกจากจะไม่มี ความมั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงคุณภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีศึกษาที่ยืนยันได้ในเชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านของคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย นอกจากนั้น ครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีการสอน โดยไม่มีหลักการหรือทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้การสื่อสารสอนเหล่านั้นมีค่าเท่ากับการนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่สื่อเข้าไปมีบทบาทหรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด จาก

คำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสื่อและเทคโนโลยีที่ได้รับการผลิต เพื่อที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อเสียก่อน

หลังจากการผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้วขั้นตอนต่อไปที่สำคัญ คือ การหาประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือในการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพทางเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีควรทำควบคู่กันไปจึงจะได้มั่นใจว่าสื่อและเทคโนโลยีการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้มีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพ

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Expert) เป็นผู้พิจารณาคัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตรดังนี้

$$CRV = \frac{2 - N_c}{N} - 1$$

เมื่อ CRV แทน ประสิทธิภาพเชิง
 N_c แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินของแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับของค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-5.00 ค่าที่ได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จึงยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

เผชิญ กิจกรรมการ (2554 : 49) กล่าวว่า วิธีนี้จะนำไปสู่การทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน เป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพส่วนใหญ่ที่วัดจะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์ การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการ เรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันในหลายลักษณะ ในที่นี้จะ ยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของ กระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1/E_2 ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมแบบคะแนนทดสอบย่อย

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อย

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมแบบคะแนนทดสอบย่อย

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อย

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข (E_2) คือจำนวนร้อยละ 80 ทำ แบบทดสอบก่อนเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_1) คือนักเรียนที่ ทำแบบทดสอบย้อนหลังครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยทั้งหมด คือ 32 คน แต่ละคนได้คะแนนจาก

การก่อนเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) คือ ผลการทดสอบของหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนเรียน

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบได้ถูกต้องมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80) แสดงว่า สื่อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีควมบกพร่อง)

สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน นิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 จากการศึกษาประสิทธิภาพแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาความรู้ที่ได้ ไปตั้งเป็นเกณฑ์ในการทำวิจัย 75/75

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 13) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะหรืออาศัยความรู้ในวิชาหนึ่งวิชาใด โดยเฉพาะ

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 50) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาที่สอน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548 : 96) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้ที่ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มา

อรนุช ศรีสะอาด (2551 : 49) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง สมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมา

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้ความเข้าใจความสามารถความสำเร็จในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลในการเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นด้วยคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดดูว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งผลจากการฝึกอบรมในช่วงที่ผ่านมา (วาริ ว่องพินัยรัตน์. 2530 : 1) และไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ได้สรุปไว้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอนคือ

1. การวัดด้านปฏิบัติเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปแบบของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปะศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2. การวัดเนื้อหา เป็นการตรวจสอบเป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement Test)

สรุปได้ว่า ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละชั้นวิชานั้นสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาที่สอน ซึ่งในวิจัยครั้งนี้ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 56-57) กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ และตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัยมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่า

ผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการจำแนกอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพ ความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ

พิชิต ฤทธิจรูญ (2548 : 95) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูที่จะใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถหรือมีสัมฤทธิ์ผลในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ และเป็นแบบทดสอบของครู แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แนวความคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของ Bloom (Bloom. 1956 : 219 ; อ้างถึงใน วารี ธีระจิตร. 2534 : 220-221) ซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

4.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียนระลึกได้จำข้อมูลที่จำเป็นข้อเท็จจริงได้ เพราะข้อเท็จจริงบางอย่างมีคุณค่าต่อการเรียนรู้

4.2 ความเข้าใจ (Comprehension) แสดงถึงระดับความสามารถการแปลความ การตีความ และขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การจับใจความได้ อธิบายความหมายและเนื้อหาได้

4.3 การนำไปใช้ (Application) ต้องอาศัยความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการช่วยตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ต้องอาศัยความรู้จักเปรียบเทียบแยกแยะความแตกต่างพิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้

4.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูง จะเน้นการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม Bloom ได้แยกจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาหรือการจัดประเภทองค์ประกอบต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น และควรคำนึงถึงหลักการที่ได้จัดรวบรวมไว้แล้ว

4.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) การนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่แยกแยะกันอยู่มารวมเข้าด้วยกันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย

4.6 การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การใช้เกณฑ์และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุหรือไม่ การที่ให้นักเรียนสามารถประเมินค่าได้ต้องอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นแนวทางในการตัดสินใจคุณค่าการตัดสินใจ ๆ ที่ไม่ได้อาศัยเกณฑ์น่าจะเป็นลักษณะความคิดเห็นมากกว่าการประเมิน

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 91) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิยมวัดตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของ Bloom ที่ปรับปรุงใหม่ โดย เดวิทเครท โวลท์ ซึ่งจำแนกเป็น 6 ชั้นดังนี้

1. จำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงข้อความระบุได้ บอกความรู้ที่ตนได้ศึกษามาด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ เช่น นักเรียนบอกได้ว่าพยัญชนะตัวใดเป็นอักษรกลางอักษรสูงหรืออักษรต่ำ
2. เข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายตีความหมาย หรือขยายความหมายข้อมูล เช่น การอธิบายความหมายของสำนวนภาษาสุภาษิตต่าง ๆ
3. ประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่ตนมีไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมได้ เช่น เลือกปุ๋ยเพื่อใช้ในการปลูกผักที่บ้านได้เหมาะสม
4. วิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายบอกจุดเด่นจุดด้อย เช่น นักเรียนบอกความแตกต่างของพืช 2 ชนิดได้

5. ประเมินค่า (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ตัดสิน เช่น บอกได้ว่าอาหารจานนั้นมีคุณค่าอย่างไร เพราะเหตุใด

6. คิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) วางแผนผลิต เช่น นักเรียนสร้างชิ้นงานที่แปลกใหม่

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของ Bloom จะสามารถวัดทักษะด้านการอ่านได้อย่างครอบคลุม ซึ่งแบบทดสอบจะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในครั้งนี้เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 68-73) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์

เนื้อหาขั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ดูว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไรกำหนดออกมาให้ชัดเจน

2. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบ

จากขั้นแรกพิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละกี่ข้อ พฤติกรรมย่อยดังกล่าวคือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงเสร็จแล้วต่อมาพิจารณาว่าจะต้องออกข้อสอบเกินไว้หัวข้อละกี่ข้อ ควรออกเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25% ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดสอบและวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าข้อที่ต้องการจริง

3. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ ขั้นตอนนี้จะเหมือนกับขั้นตอนที่ 2 ของการวางแผนสร้างข้อสอบแบบอิงกลุ่มทุกประการ คือตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด และศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ เช่น ศึกษาหลักในการเขียนคำถามแบบนั้น ๆ ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อวัตถุประสงค์ประเภทต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบของตน

4. เขียนข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และรูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ศึกษาในขั้นตอนที่ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบนำข้อสอบที่ได้เขียนไว้แล้วในขั้นตอนที่ 4 มาพิจารณา ทบทวนอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาแต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อย หรือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการ ปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

7. ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมและข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหา จำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คนพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจัดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้ามีข้อ ที่ไม่เข้าเกณฑ์ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่าง ชัดเจน

8. พิจารณาแบบทดสอบฉบับทดลอง นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่า เหมาะสมเข้าเกณฑ์ในขั้นที่ 7 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธี ตอบ จีควารูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

9. ทดลองใช้วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง

10. พิจารณาแบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่ค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์จากผล การวิเคราะห์ในขั้นที่ 9 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้นการพิมพ์ที่ประณีต มี ความถูกต้อง มีคำชี้แจงที่ละเอียดแจ่มชัด ผู้อ่านเข้าใจง่าย เนื่องจากข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ เป็นที่นิยมใช้กันมากที่สุด จึงมีผู้เสนอแนะหลักการสร้างไว้หลายท่าน

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้สอบเลือก คำตอบที่ถูกต้องหรือคำตอบที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดหรือถูกที่สุดจากตัวเลือกต่าง ๆ ที่กำหนดให้

6. ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 67-71) ได้อธิบายลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ดังนี้

6.1 ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ ตรงกับจุดหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความเที่ยงตรงจึง เปรียบเสมือนหัวใจของการทดสอบ

6.2 ต้องเชื่อมั่นได้ (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่ สามารถวัดได้คงที่คงวาไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

6.3 ต้องยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบ เสียเปรียบ ในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยสะดวก

6.4 ต้องถามถึงของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผิน หรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามนักเรียนนำความรู้ความเข้าใจ ไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้

6.5 ความช่วยเหลือ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่ควรใช้คำถามซ้ำซากซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความช่วยเหลือตอบก็โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก

6.6 ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทาง หรือทิศทาง การถาม การตอบชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนง

6.7 ความเป็นปรนัย (Objective) หมายถึง ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด จับคู่ เติมคำตอบแบบสั้น ๆ และเลือกตอบ จะต้องมีความสมบัติ 3 ประการ คือ

6.7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน

6.7.2 ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกัน

6.7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน

6.8 ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่า ใช้ง่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจสอบให้คะแนนได้รวดเร็ว รวมถึงสถานการณ์ในการสอบที่ดี

6.9 ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้เข้าสอบที่มีคุณลักษณะ หรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้

6.10 ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใด หรืออัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ยากหรือไม่ง่ายเกินไป เรียกว่า มีความยากง่ายพอเหมาะ ไม่แปรผัน

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ ครูผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจในหลักการสร้างแบบทดสอบ ให้มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาสาระที่เรียนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมาปรับปรุง ทดลองใช้ ก่อนนำไปพิมพ์เป็นฉบับจริง

การคิดวิเคราะห์

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคน ได้กล่าวถึงการคิดวิเคราะห์ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1. ความหมายของการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 9) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งที่สำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 5) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การระบุเรื่องหรือปัญหาจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบระบุเหตุผล หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการคิดสร้างสรรค์

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553 : 68) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิง เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ พิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 764) กล่าวว่า การวิเคราะห์ หมายถึง ใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วน ๆ

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดที่มีความซับซ้อน ทำให้รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นรากฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการคิดวิเคราะห์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงลำดับเหตุการณ์ หรือองค์ประกอบสำคัญต่อสิ่งนั้น ๆ ได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนไปปรับใช้ในการเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ได้

2. ความสำคัญของการวิเคราะห์

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้
ดังนี้
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 32-46) ได้อธิบายประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์
ไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
2. ช่วยให้นึกถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
3. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป
4. ช่วยขุดค้นสาระของความประทับใจในครั้งแรก
5. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนฐานความรู้เดิม
6. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
7. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ
8. ช่วยในการแก้ไขปัญหา
9. ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจ
10. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล
11. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 39) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดในระดับพื้นฐานของ
การคิดมิติอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับทุกคน มีประโยชน์ดังนี้

1. การวิเคราะห์เป็นหัวใจหลักของงานวิจัย เกี่ยวข้องกับการหาความสัมพันธ์
การหาเหตุผลในการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. ช่วยให้ทราบสาเหตุ ผลกระทบ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อแก้ไข
ปัญหาเตรียมป้องกันกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์
3. ช่วยให้เห็นเบื้องหน้า เบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันจากการวิเคราะห์
ข่าวว่าเกิดอะไรขึ้น เหตุใดจึงเกิดขึ้น ส่งผลกระทบอย่างไรต่อไป จะป้องกันหรือวางแผน
อย่างไร
4. ช่วยให้รู้จักคน ว่าทำไมจึงแสดงอาการออกเช่นนี้ อะไรเป็นเหตุแรงจูงใจสิ่ง
ที่แสดงออกจะผลกระทบอย่างไร ต่อตนเองในอนาคต ถ้าข้อมูลเปลี่ยนพฤติกรรมเขาจะ
เปลี่ยนไปด้วยหรือไม่

5. การวิเคราะห์ เป็นพื้นฐานทำให้ทราบว่สิ่งนั้นประกอบด้วยอะไร แต่ละส่วนย่อยทำงานประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร
6. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางปัญญา
7. ช่วยให้คำนึงถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
8. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัว เป็นข้อมูลสรุปทั่วไป
9. ช่วยสร้างความประทับใจในครั้งแรก
10. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนฐานความรู้เดิม
11. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
12. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ เช่น กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงอนาคต การคิดเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องใช้การคิดวิเคราะห์เข้ามามีส่วนช่วย
13. ช่วยในการแก้ปัญหา
14. ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจ
15. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 10-12) กล่าวว่า การวิเคราะห์ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ในการจำแนกแยกแยะสิ่งที่เห็น สิ่งที่ได้ยิน สิ่งสัมผัส สิ่งชิมรส หรือดมกลิ่น แล้วแยกออกด้วยความคิดที่มาของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ว่าคืออะไร มีองค์ประกอบอย่างไร เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างไร กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์จะนำไปสู่การค้นหาคำความเป็นจริงจากสิ่งที่พบและได้สัมผัสว่าประกอบด้วยอะไร เหมือนหรือแตกต่างจากสิ่งอื่นอย่างไร การวิเคราะห์เป็นกระบวนการคิดในเชิงลึกที่ผู้เรียนต้องมีความสามารถและทักษะในการตั้งสมมติฐาน การสังเกต การสืบค้น และการหาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยง จนเกิดการตีความถึงที่มาที่ไปของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีเหตุผล เช่น เมื่อมีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น เราต้องสร้างระบบความคิดเชิงวิเคราะห์ว่าใครอยู่ในเหตุการณ์ น่าจะเกี่ยวข้องกับ น่าจะทำให้เกิดสถานการณ์นี้ ได้หรือเสียประโยชน์อะไรเกี่ยวกับสถานการณ์นี้ คือ หลักฐานสำคัญ เพราะเหตุใด ที่ไหน สถานการณ์ เกิดขึ้นเมื่อไร เวลาที่เกิดขึ้นบอกอะไรบ้าง เหตุใดต้องเกิดในช่วงเวลานี้ ทำไม สถานการณ์นี้ เกิดที่นี่ เกิดเวลานี้ เกิดกับคนนี้ หรือกลุ่มนี้อย่างไรกับ สถานการณ์เกิดขึ้นได้อย่างไร ผู้ทำอย่างไร สิ่งใดหรือคนใด เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นี้

สรุปได้ว่า การคิดเป็นทักษะสำคัญเพราะการที่บุคคลสามารถพูดหรือเขียน ตลอดจนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้ นั่น ต้องเกิดจากการคิดก่อนทั้งสิ้นแต่การคิดเพียง

อย่างเดี๋ยวจาไม่ว่าเพียงพอ จะต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วย เพราะถ้าคิดไม่เป็นหรือคิดอย่างไม่
มีวิจารณญาณแล้ว ย่อมเกิดผลเสีย อาจส่งผลทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การคิดจึงมีส่วน
สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้รอบคอบ และรู้จักพิจารณา ไตร่ตรองถึงสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะทำ
ให้ผู้เรียนนำทักษะนี้ไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเองได้

3. ลักษณะของการคิดวิเคราะห์

นักวิชาการ และนักการศึกษา ได้กล่าวถึงลักษณะของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 15-16) กล่าวว่า ลักษณะของการคิดวิเคราะห์และ
กิจกรรมที่ด้วยเกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นการคิด
วิเคราะห์แตกต่างกันไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ โดยทั่วไปสามารถแยกแยะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
การคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. การสังเกต จากการสังเกตข้อมูลมาก ๆ สามารถสร้างเป็นข้อเท็จจริงได้
2. ข้อเท็จจริง จากการรวบรวมข้อเท็จจริง และการเชื่อมโยง และการเชื่อมโยง
ข้อเท็จจริง บางอย่างที่เขาหายไป สามารถทำให้มีการตีความได้
3. การตีความ เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของการอ้างอิง จึงทำให้เกิดการตั้ง
ข้อดกลงเบื้องต้น
4. การตั้งข้อดกลงเบื้องต้น ทำให้สามารถมีความคิดเห็น
5. ความคิดเห็นเป็นการแสดงความคิด จะต้องมียุทธศาสตร์และเหตุผลเพื่อพัฒนาข้อ
วิเคราะห์ นอกจากนั้นเป็นกระบวนการที่อาศัยองค์ประกอบเบื้องต้นทุกอย่างร่วมกัน โดยทั่วไป
นักเรียนจะไม่เห็นแตกต่างระหว่างการสังเกตและข้อเท็จจริง หากนักเรียนเข้าใจถึงความ
แตกต่างก็จะทำให้นักเรียนเริ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ได้

ชวาล แพรัตกุล (2546 : 9-11) ได้แบ่ง ชนิดของการวิเคราะห์ และลักษณะคำถามการ
วิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นคำถามที่ค้นหาคุณลักษณะที่เด่นชัดเจเน เรื่องราว
ในแง่มุมต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้แบ่งออกเป็น
  - 1.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นความสามารถขั้นต้นของการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่
ทำให้นักเรียน จำแนก แจกบอกชนิด ลักษณะของบรรดาข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของ
เหตุการณ์และการกระทำต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์และหลักการใหม่ที่เราที่กำหนดให้
  - 1.2 วิเคราะห์สำคัญ เป็นคำถามให้นักเรียนค้นหาสิ่งที่มีความหมาย
นัยสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ให้จับความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระและแก่นสาร

ของเรื่องราวให้วิเคราะห์ผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นที่มีคุณค่า และความค้อยที่ไร้สาระ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง

1.3 วิเคราะห์เลขนัย ซึ่งเลขนัย ก็คือสิ่งที่พรางเอาไว้ ไม่ได้บอกหรือแสดงออกมาให้ทราบกันตรง ๆ อย่างชัดเจน จึงมีเค้าเงื่อน ที่ทำ หรือชั้นเชิง ที่สื่อให้เห็นความจริงของสิ่งนั้นอยู่

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ การค้นหาความเกี่ยวข้องของคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใด แบ่งออกเป็น 8 ลักษณะ ดังนี้

2.1 สัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ ของ 2 สิ่ง หรือหลายสิ่ง que เปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางเดียวกัน ขึ้นลงตามกัน หรือเพิ่มลดเป็นสัดส่วนทำนองเดียวกัน เช่น กินมากอ้วนมาก กินน้อยอ้วนน้อย เป็นต้น

2.2 สัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่ง que เปลี่ยนแปลงจำนวนและขนาดตรงกันข้ามกัน คือถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะลดลง ถ้ายังเพิ่มมากขึ้น อีกฝ่ายก็ยิ่งลดน้อยลงไปอีก

2.3 ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ เป็นสิ่ง que ไม่มีคุณลักษณะใดเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกันเลย เช่น ความสูงกับความฉลาด เป็นต้น

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อย คือ ให้หาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อย ๆ ด้วยกันเองในแง่มุมต่าง ๆ

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด ได้แก่ การถามความสัมพัธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อหาทั้งหมด

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด เป็นคำถามที่ต้องให้ค้นหาว่ามีส่วนย่อยใดบ้าง และที่สิ่ง que มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง ได้แก่ คำถามที่ให้ค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่า โดยจะถามให้พิจารณาในแง่ความสอดคล้อง ขัดแย้ง หรือไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้

2.8 ถามแบบกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้นว่า อยู่ตรงส่วนไหนของเรื่องนั้น ๆ เช่น ตอนใดที่กล่าวถึงสาเหตุของเรื่องนี้ ข้อความใดสนับสนุนผลสรุปนี้ เป็นต้น

3. วิเคราะห์หลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุประสงค์ของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ว่าการที่สิ่งเหล่านั้นกุมกันเป็นเอกรูปหรือสามารถรวมกันจน

คำรณภาพเช่นนั้นอยู่ได้ ก็เนื่องด้วยอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลาง หรือมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยงตัวคำตอบที่เราค้นได้ ก็คือหลักการของเรื่องนั้น ๆ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง ถ้าเป็นวัตถุประสงค์ของก็ ได้แก่ ถามถึงลักษณะของวิธีรวมตัวของส่วนประกอบย่อย ๆ ที่เชื่อมโยงยึดเหนี่ยวเข้าเป็นเอกภาพเดียวกัน ถ้าเป็นเรื่องราวก็เกี่ยวกับพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ถามถึง โครงร่างของการจัดระบบงาน การลำดับขั้นตอนก่อนหลัง เป็นต้น

3.2 วิเคราะห์หลักการ คือ ความจริงแม่บทที่บรรดาเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ยึดถือเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น หลักการของเครื่องยนต์เบนซิน ก็คือการระเบิดลูกใหม่ของน้ำมันภายในกระบอกสูบ เป็นต้น

เสงี่ยม โตรัตน์ (2546 : 28) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ คือ ทักษะในการจัดระบบข้อมูล ความเชื่อถือได้ของข้อมูล และการใช้ทักษะเหล่านั้นอย่างมีปัญญา เพื่อการชี้นำพฤติกรรม ดังนั้นการคิดวิเคราะห์ จึงมีลักษณะดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์จะไม่เป็นเพียงการรู้หรือการจำข้อมูลเพียงอย่างเดียว เพราะการคิดวิเคราะห์จะเป็นการแสวงหาข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้
2. การคิดวิเคราะห์ไม่เพียงแต่การมีทักษะเท่านั้น แต่การคิดวิเคราะห์จะต้องเกี่ยวกับการใช้ทักษะอย่างต่อเนื่อง
3. การคิดวิเคราะห์ไม่เพียงพอแต่การฝึกทักษะอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะที่จะต้องคำนึงผลที่ยอมรับได้

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 23-24) ได้แบ่งการคิดวิเคราะห์ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ข้าว จี้อความหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

ตัวอย่าง คำถามวิเคราะห์ส่วนประกอบ

1.1 ส่วนประกอบของพืช มีอะไรบ้าง

1.2 อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการระบาดของไข้หวัดนกในประเทศไทย

1.3 อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษายกพวกตีกัน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยการระบุนความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง คำถามการวิเคราะห์สัมพันธ์

- 2.1 การที่ครอบครัวมีปัญหา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนอย่างไรบ้าง
- 2.2 การเกิดภัยธรรมชาติ มีส่วนสัมพันธ์กับระบบนิเวศอย่างไร
- 2.3 รัฐบาลประกาศชัชชนะสงครามยาบ้า ส่งผลดีต่อสังคมไทยอย่างไร

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ ส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่องการระบุดประสงคข์ของผู้เรียน ประเด็นสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และรูปแบบของภาษาที่ใช้ เป็นต้น

ตัวอย่าง คำถามการวิเคราะห์หลักการ

- 3.1 หลักการสำคัญของศาสนาพุทธ ได้แก่ อะไร
- 3.2 หลักการสำคัญของการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ อะไร
- 3.3 หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ อะไร
- 3.4 ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยอะไรบ้าง

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึงความสามารถในการหาส่วนสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ เช่น สามารถแยกแยะลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงเรื่อง เรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ว่าการทำสิ่งเหล่านั้นสามารถรวมกันจนดำรงอยู่ได้ เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นแกนกลาง หรือสิ่งใดมาเป็นตัวเชื่อมโยง

ลักษณะของการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ลักษณะนี้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะนำมายึดเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ในลักษณะต่าง ๆ

4. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 26-27) กล่าวว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์มีดังนี้

1. ความสามารถในการตีความ (Interpretation) หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการจะวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง คือ ตัวข้อมูล ไม่ได้บอกโดยตรงแต่เป็นการสร้างความเข้าใจที่เกินกว่าที่ปรากฏ อันเป็นการสร้างความเข้าใจพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ เราจะคิดวิเคราะห์ได้ดีนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์แจ่มแจ้งและจำแนกได้ว่า เมื่อเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้างมีที่หมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร

3. ความช่างสังเกต ช่างสงสัย และช่างถาม ขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้หลัก 5W1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) เพราะเหตุใด (Why) อย่างไร (How)

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล นักคิดวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สามารถค้นหาคำตอบได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนี้ เรื่องนั้นเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องบ้างเกี่ยวข้องอย่างไร เป็นต้น

วนิช สุรารัตน์ (2547 : 128-130) กล่าวว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย ดังนี้

1. ความชัดเจน (Clarity) ความชัดเจนของปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการคิด เช่น ตัวอย่างของปัญหาที่ตั้งขึ้นมาเพื่อตรวจสอบความชัดเจน เช่น ยังมีเรื่องอะไรอีกในส่วนนี้ที่เรายังไม่รู้ สามารถยกตัวอย่างมาอ้างอิงได้หรือไม่ สามารถอธิบายขยายความส่วนนั้นให้มากขึ้นได้หรือไม่

2. ความเที่ยง (Accuracy) เป็นคำถามที่บอกว่าทุกคนสามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้องตรงกันหรือไม่ เช่น จริงหรือ เป็นไปได้หรือไม่ ทำไมถึงเป็นไปได้ สามารถตรวจสอบได้

หรือไม่ ตรวจสอบอย่างไร เราจะหาข้อมูลหลักฐานได้อย่างไร ถ้าตรงนั้นเป็นเรื่องจริงเราจะทดสอบมันได้อย่างไร

3. ความกระชับพอดี (Precision) เป็นความกะทัดรัด ความเหมาะสม ความสมบูรณ์ของข้อมูล เช่น จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้อีกหรือไม่ ทำให้ดูดีกว่านี้ได้หรือไม่ ทำให้กระชับกว่านี้ได้หรือไม่

4. ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง (Relevance) เป็นการตั้งคำถามเพื่อคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เช่น สิ่งนั้นเกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร มันเกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นตรงนั้นได้อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นตรงนั้นมีที่มาอย่างไร ตรงส่วนนั้นช่วยให้เราเข้าใจอะไรได้บ้าง

5. ความลึก (Depth) หมายถึง ความหมายในระดับที่ลึก ความคิดลึกซึ้ง การตั้งคำถามที่สามารถเชื่อมโยงไปยังการคิดหาคำตอบที่ลึกซึ้ง ถือว่าคำถามนั้นมีคุณค่ายิ่ง เช่น ตัวประกอบ อะไรบ้างที่ทำให้ตรงนี้เป็นปัญหา เรื่องนี้มันซับซ้อน สิ่งใดบ้างที่เป็นความลำบากหรือความยุ่งยากที่เราจะต้องพบ

6. ความกว้างของการมอง (Breadth) เป็นการทดลองเปลี่ยนมุมมอง โดยการให้ผู้อื่นช่วย เช่น จำเป็นจะต้องมองสิ่งนี้จากด้านอื่น คนอื่น ด้วยหรือไม่ มองปัญหานี้โดยใช้วิถีทางอื่น ๆ บ้างหรือไม่ มองปัญหานี้โดยใช้วิถีทางอื่น ๆ บ้างหรือไม่ ควรจะให้ความสำคัญของความคิดเห็นจากบุคคลอื่นหรือไม่ ยังมีข้อมูลอะไรในเรื่องนี้อีกหรือไม่ที่ไม่นำมากล่าวถึง

7. ตรรกวิทยา (Logic) มองโลกในด้านของความคิดเห็นและการใช้เหตุผล เช่น ทุกเรื่องที่เรารู้ เราเข้าใจตรงกันหมดหรือไม่ สิ่งที่คุณมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ สิ่งที่คุณนั้นเป็นเหตุผลที่สมบูรณ์หรือไม่ สิ่งที่คุณกล่าวอ้างมีขอบข่ายครอบคลุมรายละเอียดทั้งหมดหรือไม่

8. ความสำคัญ (Significance) หมายถึง การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบว่า สิ่งเหล่านั้นมีความสำคัญอย่างแท้จริงหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากในบางครั้งพบว่าความสำคัญเป็นสิ่งที่เราต้องการจะให้ เป็นมากกว่าเป็นความสำคัญจริง ๆ เช่น ส่วนไหนของความจริงที่สำคัญที่สุด ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่มีความสำคัญอยู่อีกหรือไม่ นี่ก็คือปัญหาที่สำคัญที่สุดในเรื่องนี้ใช่หรือไม่ ตรงนี้จุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจหรือเปล่า

ลูวิทย์ มูลคำ (2547 : 17) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. สิ่งที่กำหนดให้ เป็นสิ่งที่สำเร็จรูปที่กำหนดให้วิเคราะห์ เช่น วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. หลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหา ลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

3. การค้นหาความจริงหรือความสำคัญ เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ แล้วทำการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 52) กล่าวว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยดังนี้

1. การตีความ ความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อแปลความของสิ่งนั้นขึ้นกับความรู้ประสบการณ์และค่านิยม

2. การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. การช่างสังเกต สงสัย ช่างถาม ขอบเขตของคำถาม ที่เกี่ยวกับการคิดเชิงวิเคราะห์ จะยึดหลัก 5W1H คือใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) เพราะเหตุใด (Why) อย่างไร (How)

4. การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (คำถาม) ค้นหาคำตอบได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้นเชื่อมกับสิ่งนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้ใครเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบอย่างไร มีองค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น มีวิธีการ ขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้ได้หรือไม่ มีแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เขาทำสิ่งนี้ได้ได้อย่างไร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ ต้องอาศัยความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องแล้ว เรื่องของเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อการวิเคราะห์ก็มีความสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยที่องค์ประกอบทั้งสองส่วนนี้จะทำงานประสานสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนในทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการความคิดวิเคราะห์ ส่วนประกอบทั้งสองส่วนจะต้องไปด้วยกัน คุณค่า ความสวยงาม ความลงตัว รวมทั้งประโยชน์อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยนี้ จึงจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ถึงลักษณะการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 รูปแบบ

5. ตัวอย่างการคิดวิเคราะห์

นักวิชาการ นักการศึกษาหลายคน ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่ยังชีพถึงคุณลักษณะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ดิลก ดิลกานนท์ (2543 : 64-65) กล่าวว่า การฝึกหัดให้คนมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ทักษะการคิดวิเคราะห์ควรมีลักษณะที่รู้จัก คิดและตัดสินใจได้อย่างมีระบบ แนวทางการฝึกทำได้โดยให้พิจารณาจากเรื่องรางเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องจริงและสมมติให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ว่าอะไรคือปัญหา ขั้นนี้ผู้เรียนต้องรวบรวมปัญหา หาข้อมูลพร้อมสาเหตุของปัญหาจากการคิด การถาม การอ่าน หรือพิจารณาจากข้อเท็จจริงนั้น ๆ
2. กำหนดทางเลือก เพื่อหาสาเหตุของปัญหานั้นได้แล้ว ผู้เรียนจะต้องหาทางเลือกที่จะแก้ปัญหา โดยพิจารณาความเป็นไปได้และข้อจำกัดต่าง ๆ ทางเลือกที่จะแก้ปัญหานั้นไม่จำเป็นต้องมีทางเลือกทางเดียว อาจมีหลาย ๆ ทางเลือก
3. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นทางเลือกที่จะแก้ปัญหานั้น โดยมีเกณฑ์การตัดสินใจที่สำคัญ คือ ผล ได้ ผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกนั้นซึ่งจะเกิดขึ้นในด้านส่วนตัว สังคมและส่วนรวม
4. ตัดสินใจ เมื่อพิจารณาทางเลือกอย่างรอบคอบในขั้นที่ 3 แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดหลังจากที่ผู้เรียนได้รับการฝึกคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ เลือกที่จะแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ แล้วผู้เรียนได้มีโอกาสเสนอความคิดและมีการอภิปรายร่วมกันในกลุ่มยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งบางครั้งจะมีความขัดแย้งขึ้นผู้ที่ประสานความเข้าใจในกลุ่มช่วงแรก ๆ ครูต้องแนะนำและสังเกตการณ์อยู่ห่าง ๆ จะพบว่าผู้เรียนจะมีพฤติกรรมที่การทำงานอย่างมีระบบและเป็นผู้ที่มีความรอบคอบ มีเหตุมีผล แก้ปัญหา ตัดสินใจกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ

ทิสนา เขมมณี และคณะ (2544 : 133) ได้กำหนดขอบเขตของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะย่อย 6 ทักษะ ประกอบด้วยดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาจัดระบบหรือเรียงให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ
2. การกำหนดมิติ หรือแง่มุมที่จะวิเคราะห์โดยอาศัยองค์ประกอบ ที่มา จากความรู้หรือประสบการณ์เดิม และการค้นพบลักษณะหรือกลุ่มของข้อมูล
3. การกำหนดหมวดหมู่ในมิติหรือแง่มุมที่จะวิเคราะห์
4. การแจกแจงข้อมูลที่มีอยู่ลงในแต่ละหมวดหมู่ โดยคำนึงถึงความเป็นตัวอย่าง เหตุการณ์ การเป็นสมาชิก หรือความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรง
5. การนำเสนอข้อมูลที่แจกแจงเสร็จแล้วในแต่ละหมวดหมู่มาจัดลำดับ

6. การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหรือแต่ละหมวดหมู่ในแง่ของความมาก-น้อย ความสอดคล้อง-ความขัดแย้ง ผลทางบวก-ทางลบ ความเป็นเหตุ-เป็นผล ลำดับความต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 29) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ 4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวมมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

1. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถจำแนกแจกแจงองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถูกต้อง
2. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถจัดลำดับข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
3. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง
4. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถจัดกลุ่มความคิดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างตรงประเด็น เช่น การตรวจคำบรรยายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ เป็นต้น
5. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ได้อย่างตรงประเด็น เช่น การตรวจคำบรรยายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ เป็นต้น
6. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถสรุปสาระและเชื่อมโยงเพื่อนำมาวางแผนงานโครงการได้ เช่น การเขียนโครงการ หรือรายงาน เป็นต้น
7. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ และสร้างสิ่งใหม่ได้ เช่น การเขียนเรียงความ เขียนเรื่องสั้น เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 32-33) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ 4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

1. ความสามารถในการคิดเชื่อมโยง
2. ความสามารถในการคิดเปรียบเทียบ
3. ความสามารถในการคิดแยกแยะ

4. ความสามารถในการคิดทบทวน

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญประกอบด้วย ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาที่แม่นยำมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่นำเชื่อถือมาสนับสนุน หรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อหรือสรุป ดังนั้นตัวบ่งชี้ในการคิดวิเคราะห์จึงมีส่วนสำคัญมากในไปกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ของผู้วิจัย

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกในทางบวกซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ หลังจากการปฏิบัติแล้วเกิดชอบใจ พึงพอใจ มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความพึงพอใจดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายลักษณะดังนี้

Good (1993 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพคุณภาพหรือระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลต่อสิ่งที่ทำอยู่

ทรงสมร คชเลิศ (2543 : 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

อุบลลักษณ์ ไชยนะ (2543 : 36) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ยิ่งขึ้น

วาสนา จันทอรุไร (2546 : 15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีที่เกิดจากการสัมผัส การรับรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เป็นไปตามที่คาดหวังที่ทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

พัลลภ กงนุรัตน์ (2547 : 34) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ ที่มีแนวโน้มที่แสดงออกของพฤติกรรม ต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านของแต่ละบุคคลอาจเป็นทางด้านบวกหรือด้านลบของพฤติกรรมนั้น ๆ

วิลเลียม รัตพลที (2548 : 34) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ ประทับใจ จากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการและมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จ ซึ่ง จะแสดงออกมาทางพฤติกรรม โดยสังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออกทาง พฤติกรรม

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกที่ดีทางจิตใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้นั้นก็ต่อเมื่อได้รับการตอบสนองต่อความต้องการตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนจึง หมายถึง ความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกนิยมชมชอบและมีทัศนคติที่ดีในทางบวก จนทำให้นักเรียน เกิดความพึงพอใจ ความพึงพอใจเป็นส่วนสำคัญสำหรับงานวิจัยในเรื่องนี้ เพราะเนื่องด้วยว่า การจัดการเรียนรู้ที่ดี จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ หรือมีทัศนคติที่ดีต่อวิธีการ จัดการเรียนรู้ด้วย

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีสำหรับสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎี ซึ่งมีทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ทฤษฎี ลำดับขั้นความต้องการของ (Maslow) (สุรางค์ไคว้ตระกูล, 2541 : 111-118 ; อ้างถึงใน สุจิรา แก้วจินดา, 2554 : 55) กล่าวว่า ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ มีข้อสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรม ของมนุษย์ 3 ประการ ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใด ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจกับพฤติกรรมของคนนั้น
3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความ ต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูง ต่อไป ความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

3.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการ เบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางร่างกาย จะมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3.2 ความต้องการปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of safety Needs) ถ้า หากความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามเหมาะสมแล้ว มนุษย์ก็จะต้องการในขั้น

สูงต่อไป คือ ความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่น

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ภายหลังจากคนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

3.4 ความต้องการที่ได้รับยกย่องนับถือ (Esteem System Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน อยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากเป็น อยากได้ ตามความคิดของตน หรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ขณะนี้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นการแสดง ความรู้สึกดีใจยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสม และเป็นการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้น

3. การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกที่พึงพอใจต่อสิ่งทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ การวัดความพึงพอใจมีขอบเขตที่จำกัดมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้หลายลักษณะดังนี้

Stromberg (1984 : 88-91) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจวัดได้หลายวิธีดังนี้

1. การสัมภาษณ์ วิธีนี้ผู้ศึกษาจะมีแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถาม ซึ่งได้รับการทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อดีของวิธีนี้คือผู้สัมภาษณ์อธิบายคำถามให้ผู้ตอบเข้าใจได้ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อ่านเขียนหนังสือไม่ได้ แต่มีข้อเสียคือการสัมภาษณ์ต้องใช้เวลามาก และอาจมีข้อผิดพลาดในการสื่อความหมาย

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด มีลักษณะคำถามที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบหรือเติมคำ ข้อดีของวิธีนี้

คือ ได้ตอบคำถามที่มีความหมายแน่นอน มีความสะดวก รวดเร็วในการสำรวจ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ข้อเสียคือ ผู้ตอบต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความสามารถในการคิดเป็นความพึงพอใจเป็นสภาวะที่มีความต่อเนื่อง ไม่สามารถบอกจุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดของความพึงพอใจ แบบสอบถามถึงนิยมสร้างเป็นแบบมาตรอันดับ

สรุปได้ว่า การวัดระดับความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนด หรือการสัมภาษณ์ วิธีต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจงใจให้คำตอบตามข้อเท็จจริง และการสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการรับบริการ ขณะรับบริการ และหลังการรับบริการ ดังนั้นจากการศึกษาเบื้องต้นผู้วิจัยจึงนำความรู้ที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ในด้านต่าง ๆ

บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลบริบทในด้านสภาพแวดล้อม การบริหารงานด้านบุคลากรและด้านการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐานดังนี้

1. ประวัติโรงเรียน และบริบททั่วไป

โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐานก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2463 โดยอาศัยศาลาการเปรียญวัดศรีฐานโน เป็นสถานที่เรียน มีนายจำปา ไวว่อง เป็นครูใหญ่คนแรก มีนักเรียนจำนวน 54 คน

ปี พ.ศ. 2476 เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และได้ขยายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปี พ.ศ. 2477 ได้เปิดสอนถึงชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปี พ.ศ. 2478 ทางราชการได้ยุบการเปิดชั้นเรียน ให้เหลือเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามเดิม

ปี พ.ศ. 2478 ชุมชนได้มอบที่ดินให้ จำนวน 19 ไร่ 2 งาน และทางราชการได้อนุมัติเงินจำนวน 1,500 บาท สร้างอาคารเรียนได้ 1 หลัง และได้ดำเนินการสอนตั้งแต่ชั้น ป 1-7 ในสมัยต่อมาและจนถึงปัจจุบัน โรงเรียนได้ดำเนินการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 231 คน

ปัจจุบันมี ดร. ไมตรี บุญทศ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีบุคลากรทั้งสิ้น 16 คน โดยเป็น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายบริหาร 2 คน สายครูผู้สอน 8 คน ครูอัตราจ้าง

4 คน พนักงานธุรการโรงเรียน 1 คนและ นักการภารโรง 1 คน ซึ่งแยกเป็นครูที่สอนวิชาตรง
เอก 6 คน และครูที่สอนตรงตามความถนัด 4 คน

2. การจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนทุกชั้นปี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนทุกชั้นปี ของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120
- ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม	}	80	80	80	80	80
- เศรษฐศาสตร์						
- ภูมิศาสตร์						
- ประวัติศาสตร์						
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840
รายวิชาเพิ่มเติม						
- หน้าที่พลเมือง	40	40	40	40	40	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ปีละ 120 ชั่วโมง					
☐ กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
☐ กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือ ยุวกาชาด	40	40	40	40	40	40
- ชมรม ชุมนุม	30	30	30	30	30	30

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

โรงเรียนมีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายใน มีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในปีการศึกษาต่อไป ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โรงเรียนจึงได้ตั้งเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ พัฒนาผู้เรียนสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็ม

4. การพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้านของโรงเรียน

4.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีสุนทรียภาพเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬา มีน้ำหนักร่างกายสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ร่าเริงแจ่มใส

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติด นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นไปตามหลักสูตร โรงเรียน พ.ศ. 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยเฉพาะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง

จุดที่ควรพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาด้านทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างมีสติและเหตุผล และกระบวนการเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงพร้อมทั้งประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

4.2 ด้านการจัดการศึกษา

ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนรู้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์จากการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จัดการเรียนการสอนตามจุดเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ และอ่านคล่อง เขียนคล่อง ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา ตามความสามารถ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเอง โดยการเข้ารับการอบรมอยู่เสมอ ตลอดทั้งมีการศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเชิญวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน

4.3 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ตลอดทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และระหว่างสถานศึกษาอื่น ๆ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

4.4 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

โรงเรียนได้การปลูกฝังคุณธรรมที่ดั่งามในการรักความเป็นไทย เสริมสร้างวัฒนธรรม ประเพณี และมารยาทไทยที่ดั่งาม การจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้วยความต่อเนื่อง ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองเป็นอย่างดี

4.5 ด้านมาตรการส่งเสริม

โรงเรียนมีจัดโครงการ/กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล เป็นคนดีและมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ทั้งในและนอกสถานศึกษา การจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการต่าง ๆ การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมากมาย ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ ตัดสินใจให้มีมากขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงงานและการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม และการพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น ปีการศึกษา 2557 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น ของ โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ปีการศึกษา 2557

ชั้นเรียน	กลุ่มสาระการเรียนรู้/ คะแนน (ร้อยละ)									เฉลี่ย
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคมฯ	ประวัติศาสตร์	สุขฯ	ศิลปะ	การงานฯ	อังกฤษ	
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
ป.1	67.74	74.56	72.49	72.59	74.67	77.19	73.18	80.00	71.19	74.80
ป.2	66.54	67.18	67.26	69.33	71.59	78.29	77.52	80.89	69.96	72.22
ป.3	73.57	79.93	66.18	71.15	75.32	70.86	77.04	79.75	73.47	75.28
ป.4	76.59	73.47	72.24	69.95	67.09	75.27	81.56	75.65	69.00	73.42
ป.5	62.11	76.56	74.04	71.87	66.75	74.96	79.13	81.06	67.52	73.46
ป.6	72.12	78.59	71.44	69.81	65.40	80.19	80.74	83.33	65.03	74.77
เฉลี่ย	69.69	75.05	70.16	70.78	70.14	77.13	78.30	80.11	69.36	73.99

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ในรายวิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 69.69 และค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ที่ร้อยละ 62.11 ซึ่งถือว่าเป็นต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ โดยในปีการศึกษา 2558 ทางโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐานจึงได้ตั้งเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้อยู่ที่ร้อยละ 75 จากการศึกษาบริบท ข้อมูลการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษายโสธร เขต 2 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนด เครื่องมือการวิจัย การจัดการเรียนการสอนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จิราพร หนูลาย (2550 : 115-117) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหล๊ะหาร จังหวัดพัทลุง จำนวน 26 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการสอน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทองใส อุทัยคำ (2555 : 110) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบนิทานพื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านประกอบ ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบนิทานพื้นบ้าน สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีความสุขสนุกสนานกับการอ่าน นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้คะแนนจากการทำกิจกรรม การทำแบบทดสอบหลังเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น

ภูมินทร์ เหลลาอำนาจ (2555 : 83) ได้ทำการวิจัย ผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา ภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเพชรบูรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556 : 83-84) ได้ทำการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมขลา ลือโสภา (2556 : 107-108) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งในจำนวนนักเรียน 34 คน หลังจากทีนักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R แล้ว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และมีความพึงพอใจต่อการด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในระดับที่มากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Rosemary Shelton (1982 ; อ้างถึงใน โสภณัฐ อดม. 2545 : 3) ได้ทำการวิจัย ศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการอ่าน พบว่านักศึกษามีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นหลังได้รับการสอน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

Wander and Cooperman (1996 : A) ได้ทำการวิจัย การใช้กลวิธีการเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับการอ่านตำราเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้เปรียบเทียบนักเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบปกติกลุ่มที่เรียนโดยใช้กลวิธี SQ3R และกลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่เรียน โดยใช้กลวิธี SQ3R และ SQ4R ผลการ

ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันคือนักเรียนที่เรียนด้วยวิธี SQ3R มีคะแนนสูงกว่า การสอนด้วยกลวิธี SQ3R แต่ทั้ง 2 วิธีมีความเหมาะสมกับการสอนอ่าน

Bradshaw (1998 : A) ได้ทำการวิจัย ผลของการใช้วิธีสอนแบบการสร้างเรื่องใหม่ และการสอนแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจตำราเรียนของ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่เรียนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยชุมชน โดยใช้แบบแผนการวิจัย แบบกึ่งทดลองทดสอบก่อนและหลัง โดยมีกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ผลการวิจัย พบว่าความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

Goodman (1999 ; อ้างถึงใน ทองใส อุทัยท่า. 2556 : 78) ได้ทำการวิจัย การฝึก ปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และการส่งเสริมการแสดงออกโดยผ่าน การเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ 2-6 ที่มีความคิดและทักษะการจัดระบบต่ำ จำนวน 6 คน โดยใช้ครู 3 คน และให้ครูอีก 1 คน เป็นผู้ให้การแนะนำในการระดมสมอง กำหนดโครง ร้างและการร่างเรื่องราว จากการวิเคราะห์ตัวอย่างการเขียนของนักเรียนพบว่า มีการปรับปรุง การเขียนของตนเองในทางที่ดีขึ้น

Berghold (1999 ; อ้างถึงใน ทองใส อุทัยท่า 2556 : 78) ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบ การคิดวิเคราะห์และการใช้ความรู้ต่อการเข้าใจเบื้องต้นของนักเรียนในมโนทัศน์จำกัด ในวิชา แคลคูลัส จากการสัมภาษณ์นักเรียน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เพิ่มขึ้นในสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถอ่านผลของกราฟ และตาราง และคาดเดาความจำกัด นักเรียนเรียนรู้ว่ากราฟและตารางที่ไม่ชัดเจนอาจทำให้การ อ่านไม่ชัดเจน การตระหนักในข้อจำกัดของเครื่องคิดเลขไม่มีนัยกับการคาดเดาอย่างจำกัด

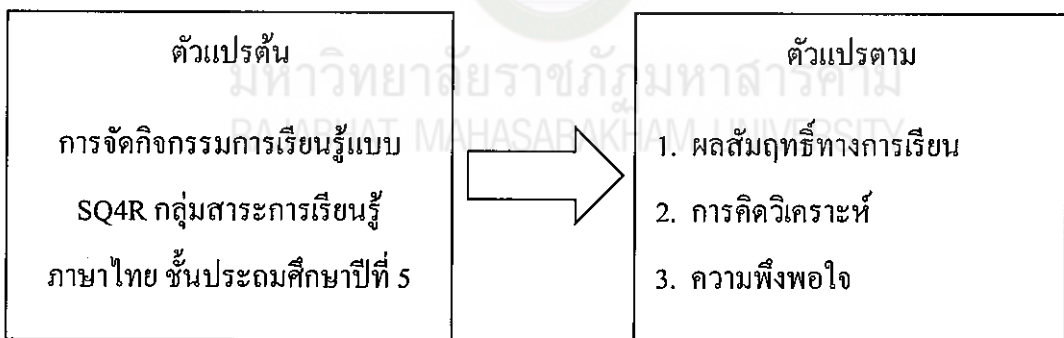
Krause (2001 : A) ได้ทำการวิจัย ผลของการใช้วิธีสอนที่อาศัยทฤษฎีการนำเสนอ ผลงานเพื่อความเข้าใจผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R และทฤษฎีการ นำเสนอผลงานจากการทดลองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองของคะแนนการ ทดสอบหลังเรียน ค่าเฉลี่ยของคะแนนแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่ให้เห็นว่าทฤษฎีการนำเสนอผลงานจะมีประ โยชน์ถ้าเพิ่มเวลาในการสอนให้มากขึ้น แต่ สำหรับการสอนแบบ SQ3R ไม่ต้องเพิ่มเวลาซึ่งชี้ให้เห็นว่าการสอนแบบ SQ3R ช่วยให้ นักเรียนพัฒนาการอ่านได้ดี

สรุปได้ว่า การสอน โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นั้นเป็นวิธีการสร้างนิสัยใน การอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้รับประโยชน์ คือ เรียนรู้ที่จะจับ

ใจความสำคัญอย่างรวดเร็วเข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดา คำถามที่จะพบในแบบทดสอบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนตำราอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึกเนื่องจากวิธีการสอนแบบ SQ4R นี้ประกอบด้วยหลายกลวิธีที่ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน เช่น การสำรวจ การตั้งคำถาม การบอกคำตอบออกมาอีกครั้ง ซึ่งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหรือการทบทวน ซึ่งจะช่วยในการจำเรื่องที่อ่านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแนวคิดของ Robinson (1970 ; อ้างถึงใน ยุวดี โปธายะ. 2546 : 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน วิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน โดยเรียนแผนละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนสัปดาห์แรก 2 แผน สัปดาห์ที่สอง 2 แผน และสัปดาห์ที่สาม 1 แผน รวม 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณภาพของผู้เรียน เวลาเรียน

1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างรายวิชา คำอธิบายรายวิชา การจัดหน่วยการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

1.3 ศึกษาจากเนื้อหาหนังสือแบบเรียน หนังสือนิทาน ข่าว บทความ วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

1.4 กำหนดรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1.4.1 สาระสำคัญ

1.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1.4.3 จัดประสงค์การเรียนรู้

1.4.4 สาระการเรียนรู้

1.4.5 กระบวนการเรียนรู้

1.4.6 กิจกรรมเสนอแนะ

1.4.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.4.8 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.9 บันทึกผลการเรียนรู้

1.5 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ แล้วเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน โดยเรียนแผนละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนสัปดาห์แรก 2 แผน สัปดาห์ที่สอง 2 แผน และสัปดาห์ที่

สาม 1 แผน รวม 10 ชั่วโมง โดยไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ และตัวชี้วัด
ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ
SQ4R

สาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เวลา
การอ่านนิทาน	1. การอ่านประโยค 2. การอ่านข้อความ 3. อ่านออกเสียงคำ ข้อความเรื่องสั้น ๆ ได้ถูกต้อง	1. ตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่าน 2. สรุปความ แสดงความคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่านได้ 3. บอกประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้ 4. วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต	2
การอ่าน บทความ	1. การอ่านประโยค 2. การอ่านข้อความ 3. อ่านออกเสียงคำ ข้อความเรื่องสั้น ๆ ได้ถูกต้อง	1. ตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่าน 2. สรุปความ แสดงความคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่านได้ 3. บอกประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้ 4. วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต	2
การอ่านข่าว	1. การอ่านประโยค 2. การอ่านข้อความ 3. อ่านออกเสียงคำ ข้อความเรื่องสั้น ๆ ได้ถูกต้อง	1. ตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่าน 2. สรุปความ แสดงความคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่านได้	2

สาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เวลา
		3. บอกประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ได้ 4. วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	
การอ่านเรื่องสั้น	1. การอ่านประโยค 2. การอ่านข้อความ	1. ตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ 2. สรุปความ แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ 3. บอกประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ได้ 4. วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	2
การอ่านบทร้อยกรอง	1. การอ่านประโยค 2. การอ่านข้อความ	1. ตั้งคำถาม และตอบคำถามจากบทประพันธ์ที่ได้ 2. สรุปความ แสดงความคิดเห็นจากบทประพันธ์ที่ได้ 3. บอกประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จากบทประพันธ์ที่ได้ 4. วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทประพันธ์ที่ได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	2
รวม			10

1.6 นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผน ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ สารการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผล

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงกลับมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1.8.1 นางอัมพร มุลสาร วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

1.8.2 นางพิมพ์ชยาณัฐ ศรีชัย วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกสะอาดใหม่สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.8.3 นางสาวรณณี บุญบรรลุ วุฒิการศึกษา ค.ม. (วิจัยและประเมินผล การศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองบาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.8.4 นางสาวกฤษณาพร สายคำวงศ์ วุฒิการศึกษา ศษ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโคกพระเจ้าโนนรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการคิดวิเคราะห์

1.8.5 ดร.พงษ์ศักดิ์ บันไดทอง วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ศษ.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน-เน้นสายการสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ค.ด. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเตาไห สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนภาษาไทย

เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสาระสำคัญ ตัวชี้วัดชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) คือ

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ หากค่าเฉลี่ยแล้วสรุปผล ใช้ความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.00 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

1.9 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 (ตารางภาคผนวกที่ 1)

1.10 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้นำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยมีแนวดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิทธิกฤษฎีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการคิดวิเคราะห์

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริง 20 ข้อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนข้อสอบที่ต้องการกับสาระการเรียนรู้
และจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้			จำนวนข้อสอบ	
	วิเคราะห์ หลักการ	วิเคราะห์ ความสำคัญ	วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	ทั้งหมด	ใช้จริง
<p>การอ่านนิทาน</p> <ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์หลักการ คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากนิทานได้ วิเคราะห์ความสำคัญคือ นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องราวในนิทานได้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ นักเรียนสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 	1	4	1	6	4
<p>การอ่านบทความ</p> <ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์หลักการ คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากบทความได้ วิเคราะห์ความสำคัญคือ นักเรียนสามารถระบุความสำคัญเรื่องราวในบทความได้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงในบทความได้ 	2	3	1	6	4

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้			จำนวนข้อสอบ	
	วิเคราะห์ หลักการ	วิเคราะห์ ความสำคัญ	วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	ทั้งหมด	ใช้จริง
<p>การอ่านข่าว</p> <p>1. วิเคราะห์หลักการ คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิด ประโยชน์จากข่าวได้</p> <p>2. วิเคราะห์ความสำคัญคือ นักเรียนสามารถระบุความสำคัญเรื่องราวในข่าวได้</p> <p>3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ นักเรียนสามารถระ แยกแยะข้อเท็จจริงจากเรื่องราวในข่าวได้</p>	1	1	4	6	4
<p>การอ่านเรื่องสั้น</p> <p>1. วิเคราะห์หลักการ คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากเรื่องสั้นได้</p> <p>2. วิเคราะห์ความสำคัญคือ นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องราวในเรื่องสั้นได้</p> <p>3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ นักเรียนสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้</p>	1	2	3	6	4
<p>การอ่านบทร้อยกรอง</p> <p>1. วิเคราะห์หลักการ คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองได้</p> <p>2. วิเคราะห์ความสำคัญคือ นักเรียนสามารถระบุเรื่องราว ความหมายของบทร้อยกรองได้</p>	1	2	3	6	4

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้					จำนวนข้อสอบ	
	วิเคราะห์ หลักการ	วิเคราะห์ ความสำคัญ	วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	ทั้งหมด	ใช้จริง		
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ นักเรียนสามารถระบุความสัมพันธ์ข้อเท็จจริงคุณค่าของบทร้อยกรองได้							
รวม	6	12	12	30	20		

2.3 สร้างแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริง 20 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นทั้ง 20 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่บกพร่อง และนำมาปรับปรุง

2.5 นำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับสาระการเรียนรู้กับตัวชี้วัด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามตัวชี้วัด

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามตัวชี้วัด

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้ไม่วัดตามตัวชี้วัด

2.6 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับตัวชี้วัด (ตารางภาคผนวกที่ 2) โดยใช้สูตร IOC เกณฑ์ที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ 0.80-1.00 (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 50)

2.7 นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกระเจา และโรงเรียนบ้านเตาไห อำเภอป่าติว จังหวัดยโสธร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.8 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนดังนี้

ผู้ที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ผู้ที่ตอบผิดหรือตอบเกิน 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

2.9 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีของ Brannan (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 63) โดยคัดไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 ขึ้นไป จำนวน 20

ข้อ เป็นแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ให้ไว้ใช้จริง ผลปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.55 (ตารางภาคผนวกที่ 3)

2.10 นำข้อสอบทั้ง 20 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 84) ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 (ตารางภาคผนวกที่ 3)

2.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 20 ข้อ เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ทดลองจริง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

3.2 ศึกษาทฤษฎี เทคนิค วิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากเอกสารตำราของ สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 82-97)

3.3 สร้างตารางการวิเคราะห์แบบทดสอบผลวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนข้อสอบที่ต้องการกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้						จำนวนข้อสอบ	
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	ทั้งหมด	ใช้จริง
การอ่านนิทาน 1. ความรู้ คือ นักเรียนสามารถระบุประเภทงานเขียนได้ 2. ความเข้าใจคือ นักเรียนสามารถเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนนำเสนอได้	2	1	1	2	1	1	8	6

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้						จำนวนข้อสอบ	
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	ทั้งหมด	ใช้จริง
5. การสังเคราะห์ คือ นักเรียนสามารถแยกแยะลำดับเหตุการณ์ได้								
6. การประเมินค่า คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดจากการอ่านได้								
การอ่านข่าว								
1. ความรู้ คือ นักเรียนสามารถระบุประเภทของข่าวได้								
2. ความเข้าใจคือ นักเรียนสามารถเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนนำเสนอได้								
3. การนำไปใช้ คือ นักเรียนสามารถพิจารณาเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้	1	1	1	2	1	2	8	6
4. การวิเคราะห์ คือ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบในข่าวได้								
5. การสังเคราะห์ คือ นักเรียนสามารถแยกแยะลำดับเหตุการณ์ได้								
6. การประเมินค่า คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดจากการอ่านได้								
การอ่านเรื่องสั้น								
1. ความรู้ คือ นักเรียนสามารถระบุประเภทงานเขียนได้	1	1	2	2	1	1	8	6

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้						จำนวนข้อสอบ	
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	ทั้งหมด	ใช้จริง
4. การวิเคราะห์ คือ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความหมายของบทหรือกรองได้								
5. การสังเคราะห์ คือ นักเรียนสามารถแยกแยะคุณค่าและข้อคิดจากบทหรือกรองได้								
6. การประเมินค่า คือ นักเรียนสามารถระบุข้อคิดจากบทหรือกรองที่อ่านได้								
รวม	6	5	6	10	6	7	40	30

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริง 30 ข้อ

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นทั้ง 30 ข้อ เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่บกพร่อง และนำมาปรับปรุง

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับสาระการเรียนรู้ กับตัวชี้วัด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามตัวชี้วัด

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามตัวชี้วัด

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้ไม่วัดตามตัวชี้วัด

3.7 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับตัวชี้วัด (ตารางภาคผนวกที่ 4) โดยใช้สูตร IOC เกณฑ์ที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ 0.80-1.00 (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 50)

3.8 นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกระจ่าย และโรงเรียนบ้านเตาไห อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน

3.9 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนดังนี้

ผู้ที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ผู้ที่ตอบผิดหรือตอบเกิน 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

3.10 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีของ Brannan (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 63) โดยคัดไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20-1.00 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ใช้จริง ผลปรากฏว่า มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.40-0.76 (ตารางภาคผนวกที่ 5)

3.11 นำข้อสอบทั้ง 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 84) ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 (ตารางภาคผนวกที่ 5)

3.12 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ แล้ว จำนวน 30 ข้อ เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ทดลองจริง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาข้อความที่แสดงถึงความพึงพอใจ และสร้างแบบสอบถามเป็นแบบวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

พึงพอใจมากที่สุด 5 คะแนน

พึงพอใจมาก 4 คะแนน

พึงพอใจปานกลาง 3 คะแนน

พึงพอใจน้อย 2 คะแนน

พึงพอใจน้อยที่สุด 1 คะแนน

ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.51-3.50 หมายถึง ฟังพอใจปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

4.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจ โดยกำหนดระดับความพึงพอใจ เป็น 5 ระดับ โดยกำหนดหัวข้อในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 17 ข้อ โดยนำมาใช้จริงจำนวน 11 ข้อ

4.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง ความครอบคลุมของเนื้อหา ประเด็นคำถามครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความเที่ยงตรง ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objectives Congruence)

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ (ตารางภาคผนวกที่ 6) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตรเกณฑ์ที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ 0.80-1.00 (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 50)

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว ไปสอบถามนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 (ตารางภาคผนวกที่ 7)

4.8 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความพึงพอใจฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แผนการทดลองแบบ The single Group, Pretest-posttest Design (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2551 : 39) โดยมีลักษณะการทดลอง ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แบบแผนการทดลองแบบ The single group, pretest - posttest design

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

X แทน การจัดการกระทำตามการทดลอง (Treatment)

T₁ แทน การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest)

T₂ แทน การวัดผลหลังการทดลอง (Posttest)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ไปทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วเก็บคะแนนไว้เปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ไปทดสอบหลังเรียน เพื่อนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน

2.4 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างเดือนมกราคม 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ใช้เวลาทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน สอนครั้งละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง (โดยไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ผู้วิจัยดำเนินการสอนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามเกณฑ์ 75/75
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ร้อยละ (Percentage) มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
 N แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวมของคะแนน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบ (แบบอิงเกณฑ์)

2.1 ทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาความยากง่าย (p) (Difficulty) ของแบบทดสอบ มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้

$$p = \frac{PU + PL}{2}$$

- เมื่อ p แทน ระดับความยาก
 PU แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
 PL แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

Brennan

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

- เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 N_1 แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์)
 N_2 แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์)
 U แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์) ตอบถูก
 L แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 223)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

- เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 p แทน อัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อนั้น
 q แทน อัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อนั้น
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2.5 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีสูตรที่ใช้คำนวณดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยรวมกัน

- A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

- เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพท์
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 12) ตามสถิติ t-test (Dependent Samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รายงานผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	คะแนนรวม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	แทน	ร้อยละ
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	ค่าวิกฤตใน t-distribution

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ให้มีประสิทธิภาพ 75/75

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ 75/75 ผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพด้านกระบวนการ และผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากคะแนนในการทำใบงาน และคะแนนทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนทั้งหมด 5 แผน ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E₂) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	Pretest (30)	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนจากใบงาน และแบบทดสอบท้าย แผน)					รวม (300)	Posttest (30)
		แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่		
		1 (60)	2 (60)	3 (60)	4 (60)	5 (60)		
1	7	47	46	46	46	47	232	22
2	21	52	49	53	49	47	255	28
3	17	50	50	45	50	52	245	24

คนที่	Pretest (30)	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนจากใบงาน และแบบทดสอบท้าย แผน)					รวม (300)	Posttest (30)
		แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่		
		1 (60)	2 (60)	3 (60)	4 (60)	5 (60)		
4	12	48	45	48	45	48	234	23
5	18	48	46	49	46	48	237	23
6	8	46	47	45	47	46	231	21
7	14	49	46	49	46	49	239	24
8	16	49	45	48	45	49	236	23
9	15	48	45	48	45	48	234	24
10	15	46	46	49	46	46	233	23
11	7	45	44	46	44	45	224	21
12	13	47	47	49	47	47	237	22
13	13	48	46	49	46	48	237	25
14	14	48	47	49	47	48	239	24
15	15	47	46	48	46	47	234	24
16	23	46	49	54	49	46	244	27
17	14	47	45	49	45	47	233	24
18	12	47	46	48	46	47	234	24
19	23	50	51	55	51	50	257	27
20	16	45	45	50	45	45	230	23
21	21	50	49	55	49	50	253	26
22	10	45	46	48	46	45	230	25
23	11	44	46	48	46	44	228	25
24	23	51	51	54	51	51	258	28
25	12	46	45	48	45	46	230	24
26	10	44	44	47	44	44	223	24

คนที่	Pretest (30)	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนจากใบงาน และแบบทดสอบท้าย แผน)					รวม (300)	Posttest (30)
		แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่	แผนที่		
		1 (60)	2 (60)	3 (60)	4 (60)	5 (60)		
27	12	45	43	46	43	45	222	25
28	22	50	50	54	50	50	254	26
29	20	49	49	53	49	49	249	28
30	9	43	44	46	44	43	220	21
31	12	45	45	47	45	45	227	26
32	9	44	43	46	43	44	220	23
33	14	47	45	48	45	47	232	24
34	10	46	45	49	45	46	231	23
$\sum X$	488	1602	1576	1666	1576	1602	8022	824
$\bar{X}$	14.352	47.117	46.352	49.000	46.352	47.117	235.941	24.235
S.D	4.722	2.212	2.173	2.881	2.173	2.212	10.479	1.924
ร้อยละ	47.843	78.529	77.696	82.483	77.696	78.529	78.647	80.784

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนจำนวน 34 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงาน และแบบทดสอบย่อยหลังเรียนในแต่ละชุด จำนวน 5 ชุด คะแนนเต็ม 300 คะแนน เท่ากับ 235.941 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.479 คิดเป็นร้อยละ 78.65 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เท่ากับ 78.65 และพบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 24.24 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.92 คิดเป็นร้อยละ 80.78 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_r) เท่ากับ 80.78

ดังนั้นประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 78.65/80.78

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ เพื่อวัดการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	P
ก่อนเรียน	34	12.65	2.58	.01**
หลังเรียน	34	16.35	1.23	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้
วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	P
ก่อนเรียน	34	14.35	4.72	.01**
หลังเรียน	34	23.21	2.01	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้
วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. นักเรียนชอบทำใบงานเพราะมีภาพประกอบ	4.30	0.47	มาก
2. นักเรียนสนใจเนื้อหาที่อ่าน	4.30	0.47	มาก
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านใบความรู้	4.61	0.50	มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ SQ4R			
4. เกิดความสนุกที่ได้เล่นเกมในใบงานทายถูกผิดจากเนื้อเรื่องที่อ่าน	4.65	0.40	มากที่สุด
5. มีความรู้สึกรู้สึกทำทนายเมื่อได้ลองตั้งคำถามเอง และได้ตอบคำถามตามที่ตัวเองตั้งไว้	4.09	0.29	มาก
6. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของจากเรื่องที่อ่าน เป็นภาษาของตนเองทำให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการเขียน	4.35	0.49	มาก
7. สนุกเมื่อได้ค้นหาคำตอบที่กำหนดให้โดยการทำเป็นแบบแผนผังความคิด	4.13	0.34	มาก
8. รู้สึกชอบเมื่อได้แสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านการทำใบงาน	4.35	0.49	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
9. การคิดวิเคราะห์สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาจากการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น	4.30	0.47	มาก
10. การคิดวิเคราะห์ทำให้นักเรียนเกิดทักษะด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น การแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น	4.52	0.51	มากที่สุด
11. ชอบการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ4R เพราะสามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีความสุขในการเรียน	4.26	0.45	มาก
โดยรวม	4.35	0.44	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และรายชื่ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความพึงพอใจรายด้านพบว่าด้านเนื้อหา ในข้อที่ 3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านใบความรู้ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนในด้านของการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบ SQ4R พบว่า ในข้อที่ 4. ในหัวข้อการเกิดความสุขที่ได้เล่นเกมในใบงานทาย ถูกผิดจากเนื้อเรื่องที่อ่าน นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และด้านการวัดและ ประเมินผล ข้อที่ 10. หัวข้อการคิดวิเคราะห์ทำให้นักเรียนเกิดทักษะด้านอื่น ๆ ตามมา เป็น หัวข้อที่นักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 78.65/80.78
2. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 78.65/80.78 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.65 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 78.65 และนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.78 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.78 แสดงว่า การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภิส ตันเทิดทิตย์ (2557 : 115-118) ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดสื่อประสม เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 82.25/80.83 และดัชนีประสิทธิผลของชุดสื่อประสม เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.5542 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดสื่อประสม มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.42 และ อมรรรัตน์ จิตตะกาล (2556 : 90) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ประสิทธิภาพของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน จัดการเรียนรู้โดยเน้นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ

SQ4R เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีระดับการเรียนรู้ต่างกันได้ช่วยเหลือกันแก้ปัญหา นอกจากนี้บรรยากาศในการเรียนรู้ ในขณะที่ทำภาระงานแต่ละชุดก็ทำให้นักเรียนไม่เครียด กิจกรรมในการเรียนการสอนเริ่มจากง่ายไปหายากและมีความต่อเนื่อง ดังคำกล่าวของ ปรีดิทิพย์ บุญคง (2546 : 8)

1.2 แผนการจัดการกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้าง เริ่มจากการศึกษาปัญหา เอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสือการวัดและประเมินผล การวิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และหลักการสอนที่ดีของ ชูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2554 : 92-94) ที่กล่าวไว้ว่ากิจกรรมที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรมีทุกระดับความยากง่ายและปานกลาง ใช้จิตวิทยาและภาษาที่เหมาะสมกับวัยควรประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแผนการจัดการเรียนรู้ในระหว่างที่ใช้ เนื่องจากว่านักเรียนไม่กล้าแสดงออกในการเข้าร่วมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาและได้ปรับขั้นตอนการสอนโดยเน้นการส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยวิธีการอภิปรายจากเนื้อเรื่องที่อ่านทีละคน

2. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีการเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ทำให้มีการแลกเปลี่ยนการคิด การโต้แย้งระหว่างสมาชิก และท้ายที่สุดจะได้ข้อสรุปการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย ผลจากการเริ่มใช้กิจกรรมง่าย ๆ และการทดสอบคำศัพท์หน้ากระดานก่อนทำให้ประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะเรียนในเนื้อหาต่อ ๆ ไป และทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนอย่างแท้จริง ดังนั้นนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จึงมีผลการสร้างความรู้ การคิด การโต้แย้งเป็นกลุ่มได้ดี จึงสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชชา กรรัมย์ (2555 : 92) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด

แผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R มีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยได้ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แล้วดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภิส ดันเทตทิพย์ (2557 : 115-118) ศึกษาการเปรียบเทียบผล การเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอน โดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียน ด้วยการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556 : 90) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เมขลา ลือโสภา (2556 : 107-116) ได้ทำการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมฆลา ลือโสภา (2556 : 107-116) ได้ทำการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และ ชูวาทกรณ์ ชื่อสัตย์ (2552 : 76-77) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการสังเกตการณ์นักเรียนมีพฤติกรรมในการสำรวจเนื้อหาที่อ่านอย่างคร่าว ๆ และมีการตั้งคำถาม ช่วยทำให้การอ่านมีความรอบคอบ ละเอียด และตอบคำถามได้ดี รวมไปถึงสามารถจดจำข้อความที่สำคัญ เพื่อความเข้าใจและสรุปใจความสำคัญตามแบบฝึกหัดที่มอบหมายได้ดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ผู้วิจัยมีแนวความคิดที่เป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษา และทำความเข้าใจขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน เตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง และควรบันทึกข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ทราบสิ่งที่จะต้องแก้ไข เพื่อให้การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในขั้นตอนของการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน นักเรียนบางส่วนจะไม่ค่อยแสดงออก ขาดความมั่นใจในตนเอง ส่วนมากนักเรียน ที่นำเสนอความคิดเห็นจะเป็นนักเรียนกลุ่มเดิม ๆ ดังนั้น ครูผู้สอนควรส่งเสริมและเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ผลัดเปลี่ยนกันทุกคน เพื่อช่วยให้ครูได้ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ตลอดจนทราบปัญหาและข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของนักเรียน

1.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ครูผู้สอนควรจัดเตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและต้องคำนึงถึงความสามารถและความรู้เดิมของนักเรียนด้วย

1.4 ผู้สอนควรให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ให้นักเรียนเข้าใจก่อน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น KWL PLUS หรือวิธีสอนแบบ MIA เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับความสามารถของนักเรียน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนปกติ.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา วัฒนายุ. (2547). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชักเชสมิเดีย.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ทักษะการคิดวิเคราะห์ช่วงชั้นที่ 1 (ช่วงชั้นที่ 1-3). กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของ
คณะกรรมการ สกสศ.
- จิตรา ชัยอมฤต. (2546). การเปรียบเทียบผลของการสอนเขียนย่อเรื่องกับการสอนให้นักเรียน
ตั้งคำถาม ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและเขียนย่อเรื่องภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพร หนูลาย. (2550). ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหล๊ะหาร จังหวัด
พัทลุง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวาล แพร่ตนกุล. (2546). ความรู้และการรับรู้. กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์.

- ชวากรณ์ ชื่อสัตย์. (2552). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,” รายงานวิจัยในชั้นเรียน. ขอนแก่น : โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). 80 นวัตกรรมการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : แคนเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2543). การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ทรงสมร คชเลิศ. (2543). ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนการชนบุรีและวิทยาลัยพัฒนการเขตพน. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- ทองใส อุทัยคำ. (2556). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบนิทานพื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิสนา แคมมณี. (2547). แบบแผนและเครื่องมือวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- ฐปทอง กว้างสวัสดิ์. (2554). การสอนการคิด. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิคม ชมพูหลวง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

- เนตรนภิส ต้นเทอดทิตย์. (2557). “การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 12 : 115-118.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- ปรียทิพย์ บุญคง. (2546). 20 วิธีการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- เพชฌุ กิจระการ. (2542). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : เข้าส์ ออฟเคอร์ มีส์.
- พชชา กรรัมย์. (2558). “ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 : 92.
- พลลภ คงนุรัตน์. (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องโจทย์ปัญหาวงกลม. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์.

- ภูมินทร์ เหลลาอำนาจ. (2555). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์,” งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- เมขลา ลือโสภาน. (2556). “การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 : 107-116.
- ยุวดี ไปธายะ. (2546). การใช้การสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียนสรุปความ ของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). การเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ไม้คพอยท์.
- วารี ว่องพินัยรัตน์. (2530). การสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- วารี ธีระจิตร. (2534). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา จันทร์อุไร. (2546). ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินิช สุธารัตน์. (2547). ความคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไล รัตนพลที. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิสาข์ จัฒติวัตร. (2543). การสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โศภนีย์ อุดม. (2545). การใช้การสอนแบบพี คิว โฟร์อาร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความภาษาอังกฤษและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก กัททิษณี. (2553). การวัดผลการศึกษา. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สุพล วงสินธุ์. (2536). “การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ,” สารพัฒนาหลักสูตร. ปีที่ 12 ฉบับที่ 114 : 5-9. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุจิรา แก้วจินดา. (2554). การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2545). การผลิตชุดการสอน. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สาโรจน์ ไสยสมบัติ. (2550). [ออนไลน์]. การวัดความพึงพอใจ. [สืบค้นวันที่ 26 กันยายน 2558]. จาก <http://www.acsp.ac.th/Download/research/research53.pdf>.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดสังเคราะห์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำลี รักสุทธี. (2544). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). การประเมินการอ่าน ทดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2554). [ออนไลน์]. บทสรุปผู้บริหาร. [สืบค้นวันที่ 10 กันยายน 2558]. จาก <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx>
- เสงี่ยม โตรัตน์. (2546). “การสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 1. ฉบับที่ 1 : หน้า 26-37.

- อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อรนุช ศรีสะอาด. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุบลลักษณ์ ไชยชนะ. (2543). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bradshaw, G.J. (1998). [online]. **Text reconstruction or SQ4R An investigation into the effectiveness of two teaching methods developing textbook comprehension in college student.** Peabody College Teacher of Vanderbilt University. [cited 24 Sep 2015]. Available from : URL : <http://www.proquest.umi.com>
- Gunning, T. (1996). **Creating reading instruction for all children.** Simon and Schuster : 319-321.
- Good. C.V. (1993). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill.
- Krause, E.C. (2001). [online]. **The effect of instruction in representation theory on student understanding of binomial probability.** State University of New York. [cited 24 Sep 2015]. Available from : URL : <http://www.proquest.umi.com>
- Lumpkin, C.R. (1991). "Effect of Teaching Critiki Thinking Skills on the critical Thinking Ability, Achievement, and Retention of Social Studies Content by Fifth and Sixth-graders," **Dissertation Abstracts International.** Vol.51 No.11 : 3694-A.
- Stromberg, M.F. (1984). "Selecting International to Measure Quality of life," **OncolNurs Forum** 11. Sep-Oct : 88-91.
- Vacca, J.A. and Others. (1995). **Reading and learning to read.** New York : Harper Collins College Publishers.

Wander and Cooperman. (1996). [online]. **The effectiveness of modified SQ3R studying content area texts in upper elementary school.** University of Miami. [cited 24 Sep 2015]. Available from : URL :<http://www.proquest.umi.com>

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 การคิดวิเคราะห์จากนิทานเรื่อง พญาช้างผู้เสียสละ

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ปีการศึกษา 2558

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัดชั้นปี

ท 1.1 ป. 5/3 อธิบายความหมายโดยนัย จากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย

ท 1.1 ป. 5/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป. 5/5 วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ท 1.1 ป. 5/8 มีมารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ต้องใช้เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ เปรียบเทียบลำดับเรื่องราว เหตุการณ์ ตลอดจนการประเมินในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. เขียนแผนผังความคิดเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
4. มีมารยาทในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

การคิดวิเคราะห์ จากนิทานเรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ

1.2 นักเรียนและครูร่วมกันยกตัวอย่างของชื่อเรื่อง นิทาน และสาระสำคัญ

2. ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

2.1 ครูทบทวนเรื่องลักษณะนิทาน และเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อทบทวน

ความรู้เดิม

2.2 ครูนำเสนอบทเรียนใหม่ เรื่องนิทานพญาช่างผู้เสียสละ

3. ขั้นที่ 3 ขั้นทำการสอนอ่านแบบ SQ4R

3.1 ครูให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่องพญาช่างผู้เสียสละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 นักเรียนอ่านนิทานอย่างคร่าว ๆ แล้วทำกิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1 โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ในข้อที่คิดว่าถูก และทำเครื่องหมาย X ในข้อที่คิดว่าผิด

3.3 นักเรียนทำกิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 2 โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากนิทาน เรื่องพญาช่างผู้เสียสละ

3.4 นักเรียนทำกิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 3 โดยให้นักเรียนกลับไปอ่านนิทาน เรื่องพญาช่างผู้เสียสละอีกครั้ง และตอบทุกคำถามที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้

3.5 ครูตรวจกิจกรรมของนักเรียน และให้นักเรียนลงบันทึกคะแนน ลงแบบบันทึกในกิจกรรมที่ 1

ชั่วโมงที่ 2

3.6 นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 1 โดยให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่องพญาช่างผู้เสียสละ โดยใช้จำนวนของตนเอง

3.7 นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 2 โดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด โดยใช้จำนวนการเขียนของตนเอง

4. ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

4.1 นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 3 โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากการอ่านในประเด็นที่กำหนดให้

4.2 นักเรียนอ่านใจความสำคัญที่บันทึกมาให้ครูและเพื่อนฟัง

5. ชั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล

5.1 นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 ครูตรวจแบบทดสอบ ให้คะแนน พร้อมบันทึกคะแนน

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องนิทาน

2. นิทาน เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5

3. ใบงานกิจกรรมที่ 1

3.1 ตอนที่ 1 การสำรวจเรื่องที่อ่าน (ขั้นสำรวจ)

3.2 ตอนที่ 2 การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน (ขั้นตั้งคำถาม, ขั้นสำรวจ)

3.3 ตอนที่ 3 การตอบคำถามจากที่ตั้งใจ (ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ)

4. ใบงานกิจกรรมที่ 2

4.1 ตอนที่ 1 การสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ขั้นการจดจำ, ขั้นเขียน

ใจความ)

4.2 ตอนที่ 2 การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง โดยการใช้แผนผังความคิด (ขั้นการจดจำ, ขั้นเขียนใจความ, ขั้นทบทวน)

4.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ขั้นการจดจำ, ขั้นเขียนใจความ, ขั้นทบทวน)

5. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

การวัดผลและการประเมินผล

1. ใบงานกิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1 เรื่องการสำรวจจากเรื่องที่อ่าน

ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน

2. ใบงานกิจกรรมที่ 1

2.1 ตอนที่ 2 และ 3 เรื่องการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	10-9 คะแนน	8-6 คะแนน	5-3 คะแนน	2-1 คะแนน
การตั้งคำถามและการตอบคำถาม	ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน มีลักษณะการถามและการตอบที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ การประเมินค่า และการนำไปใช้ และคำถามมีสาระสำคัญครบถ้วน และใช้ภาษาของตนเองทั้งหมด	ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน มีลักษณะการถามและการตอบที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ สามารถตั้งคำถามที่มีสาระสำคัญครบถ้วน และใช้ภาษาของตนเองทั้งหมด	ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ มีลักษณะการถามและการตอบที่ครบถ้วน และใช้ภาษาของตนเองในเรื่อง	ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน มีลักษณะการถามและการตอบที่ไม่ครบถ้วน และส่วนใหญ่ใช้ภาษาจากในเรื่องทั้งหมด

2.2 ไปงานกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 1 เรื่องการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	10-9 คะแนน	8-6 คะแนน	5-3 คะแนน	2-1 คะแนน
การสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	สรุปเรื่องที่อ่านได้กระชับชัดเจน มีสาระสำคัญครบถ้วน ใช้ภาษาของตนเองทั้งหมด	สรุปเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน มีสาระสำคัญครบถ้วน ใช้ภาษาของตนเองทั้งหมด	สรุปเรื่องที่อ่านได้สาระสำคัญครบถ้วน ใช้ภาษาของตนเองเรียบเรียงปนกับข้อความที่ตัดมาจากเรื่อง	สรุปเรื่องที่อ่านได้แต่ขาดสาระสำคัญ บางส่วน และตัดต่อข้อความมาจากเรื่องทั้งหมด

2.3 ใบบงานกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 2 เรื่องการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง โดยใช้แผนผังความคิด

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	10-9 คะแนน	8-6 คะแนน	5-3 คะแนน	2-1 คะแนน
การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง โดยใช้แผนผังความคิด	ระบุข้อคิดจากเรื่องได้ถูกต้องชัดเจน หลายแง่มุม และสามารถแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องได้ถูกต้อง	ระบุข้อคิดจากเรื่องได้ถูกต้องชัดเจน และสามารถแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องได้ถูกต้อง	ระบุข้อคิดและองค์ประกอบจากเรื่องได้ถูกต้อง แต่ระบุเพียง 1 ประเด็น	ระบุข้อคิดจากเรื่องได้ถูกต้อง แต่ระบุเพียง 1 ประเด็น

2.4 ใบบงานกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 3 เรื่องการวิเคราะห์ และวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	10-9 คะแนน	8-6 คะแนน	5-3 คะแนน	2-1 คะแนน
การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ละเอียดชัดเจนมีเหตุผลน่าสนใจ เชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตรจริง	วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ละเอียดชัดเจนมีเหตุผลน่าสนใจ	วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ค่อนข้างละเอียด มีเหตุผลประกอบ	วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้แต่ไม่ละเอียด

บันทึกผลหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(นายกุลวิษญ์ เพิ่มศรี)
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ เรื่อง นิทาน

นิทาน คือ เรื่องเล่าสืบต่อกันมา เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด กล่าวกันว่านิทานมีกำเนิดพร้อม ๆ กับครอบครัวของมนุษยชาติ มูลเหตุที่มาแต่เริ่มแรก คงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงแล้วเล่าสู่กันฟัง มีการเพิ่มเติมเสริมแต่งให้พิสดารมากยิ่งขึ้น จนห่างไกลจากเรื่องจริง กลายเป็นนิทานไป การเขียนนิทาน เป็นการเขียนจากจินตนาการ ผู้เขียนจะต้องมีศิลปะในการเขียน โดยเขียนให้สนุกและมีคุณค่าแก่ผู้อ่าน

องค์ประกอบของนิทาน

1. แนวคิดหรือแกนของเรื่อง หรือสาระสำคัญของเรื่อง แนวคิดของเรื่องนิทาน มักเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ง่ายไม่ลึกซึ้งนัก เช่น แนวคิดเรื่องแม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง การทำความดีจะได้ผลดีตอบแทน
2. โครงเรื่องของนิทาน มักสั้น กะทัดรัด เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดา โดยดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง
3. ตัวละคร ไม่ควรมีหลายตัว เพราะเป็นเรื่องสั้น ๆ จะน่าอ่านกว่าเรื่องยาว ๆ ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ เทพเจ้า นางฟ้า มนุษย์ อมนุษย์ ฯลฯ
4. ฉาก เป็นภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
5. ถ้อยคำหรือบทสนทนา ที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน ควรใช้ภาษาที่กะทัดรัด เข้าใจง่าย สนุกสนานชวนติดตาม
6. คติชีวิต นิทานที่ดีต้องมีข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เยาว์ ดังนั้น ในตอนท้ายของนิทานมักสรุปคติชีวิตให้เป็นเครื่องเตือนใจผู้อ่านด้วย

ประเภทของนิทาน

1. **ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา (Fairy Tale)** เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า เรื่องมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เป็นความฝันและจินตนาการของผู้แต่ง เรียกหลายอย่าง เช่น นิทานมหัศจรรย์ นิทาน บรรพบุรุษ เรื่องราวมักเกี่ยวข้องกับ ราชสำนัก เจ้าหญิง เจ้าชาย มีแม่มด มียักษ์ สัตว์ประหลาด ตัวละครที่ดีจะเป็นฝ่าย ชนะ เช่น เรื่องพรอภักย์ คาวี สังข์ทอง พระสุธนมโนห์รา ฯลฯ

2. **ประเภทชีวิตจริง (Novella)** เป็นเรื่องที่ตั้งอยู่บนโลกของความจริง มีการบ่งสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมีปาฏิหาริย์อิทธิฤทธิ์แต่เป็นไปใน ลักษณะที่เป็นไปได้ โดยใช้สถานที่ เวลา ตัวละครที่มาจากความจริง เช่น ขุนช้าง ขุนแผน พระอภัยมณี (บางส่วนที่มาจากชีวิตจริงของผู้แต่ง) พระลอ พระรถเมรี พระร่วง ไกรทอง เป็นต้น

3. **ประเภทวีรบุรุษ (Hero Tale)** เป็นเรื่องที่มีหลายตอนขนาดยาว อาจ คล้ายชีวิตจริงหรือจินตนาการ เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงวีรบุรุษที่ต้องผจญภัยที่มี ลักษณะเหนือมนุษย์ เช่น เรื่อง เฮอร์คิวลีส เซซิอุ เป็นต้น

4. **ประเภทนิทานประจำถิ่น (Sage)** มักเป็นเรื่องแปลกพิสดารซึ่งเชื่อว่า เคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งบ่งบอกสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจ มาจากประวัติศาสตร์ อาจเป็นไปได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ เทวดา ผี เช่น เรื่อง พระยาพาน พระร่วง เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ตาม่องล่าย ท้าวปาจิตกับนางอรพิม เป็นต้น

5. **ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)** เป็นเรื่องอธิบายกำเนิด ความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ กำเนิดของสัตว์ว่าเหตุใดจึงมีรูปร่าง ลักษณะต่าง ๆ กำเนิดของพืช มนุษย์ ดวงดาวต่าง ๆ เป็นต้น เช่น ทำไมจระเข้จึงไม่มี ลิ้น กำเนิด ดาวลูกไก่ กำเนิดจันทรคราส เป็นต้น

6. **ประเภทเทพปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth)** เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิด ของจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปრაกฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวัน กลางคืน ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า แสดงถึงความเชื่อทางศาสนา มีเรื่องของเทพที่เรารู้จักกันดี เช่น เมขลา รามสูร เป็นต้น

ประเภทของนิทาน (ต่อ)

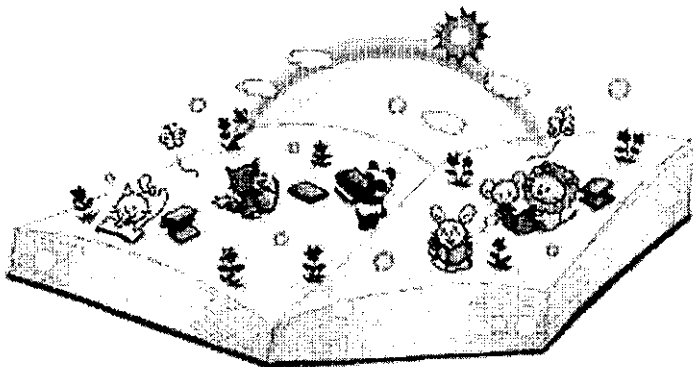
7. **ประเภทสัตว์ (Animal Tale)** เป็นเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวเอก โดยจะแสดงให้เห็นความฉลาดและความโง่เขลาของสัตว์ โดยเจตนาจะมุ่งสอนจริยธรรมหรือคติธรรม ซึ่งจัดเป็นเรื่องประเภทให้คติสอนใจ เช่น นิทานอีสป และปัญญาตันตระ

8. **ประเภทมุขตลก (Merry Tale)** เป็นเรื่องขนาดสั้นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ หรือสัตว์ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความโง่ ความฉลาด การใช้กลวง การแข่งขัน การปลอมแปลง ความเกียจคร้าน เรื่องเพศ การโม้ คนหูหนวก นักบวช พระกับชี ลูกเขยกับแม่ยาย ศรีธนญชัย กระจ่าตายกับเต่า เป็นต้น

9. **ประเภทศาสนา (Religious Tale)** เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซู นักบุญ พระพุทธเจ้า พระสาวก ซึ่งไม่มีในพระไตรปิฎกอยู่หลายเรื่อง ซึ่งทรรศนะของผู้เล่ามักถือว่าเป็นเรื่องจริง

10. **ประเภทเรื่องผี** เป็นเรื่องเกี่ยวกับผีต่าง ๆ ซึ่งไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดอย่างไร เช่น ผีบ้าบ๊องและผีปกกะโหล่งของไทยภาคเหนือ หรือผีที่เป็นคนตายแล้วมาหลอกด้วยรูปร่างวิธีการต่าง ๆ มีผีกองกอย

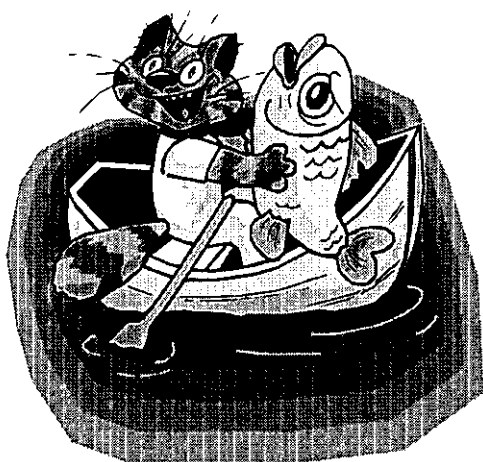
11. **ประเภทเข้าแบบ (Formulary Tale)** เป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องสำคัญเล่าเพื่อความสนุกสนานของผู้เล่า และผู้ฟังอาจมีการเล่นเกม แบ่งเป็นนิทานลูกโซ่ เช่น เรื่องตากับยายปลุกถั่วปลุกงาให้หลานเฝ้า นิทาน หลอกผู้ฟัง นิทานไม่รู้จบ เช่น เกี่ยวการนับจะเล่าเรื่อยไปแต่เปลี่ยนตัวเลข

คุณค่าของนิทาน

1. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่านิทานในโอกาสต่าง ๆ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะทำงานหรือหลังจากการทำงานหนักมา
2. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ทำให้ผู้ใหญ่และเด็ก หรือแม้แต่ผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ด้วยกันก็ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกัน
3. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ลักษณะมนุษย์จากตัวละครในนิทานเรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต นิทานที่มีเรื่องนางฟ้า อภินิหารต่าง ๆ ยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก ๆ ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น มีนิทานเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติจะให้ข้อคิดแง่ใดแง่หนึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังด้วย
5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลาย ๆ ด้าน เช่น วิถีชีวิตตลอดจนประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ถ้าผู้ฟังรู้จักสังเกต วิเคราะห์นิทานต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างแท้จริง

นิทานคติธรรม เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

บริเวณป่าหิมพานต์ มีช้างป่าอยู่โขลงหนึ่งจำนวนนับเป็นแสนเชือกอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ครั้งนั้น พระพุทธเจ้าของเราเกิดเป็นช้างขาวปลอดทั่วทั้งตัวมอญแล้วเหมือนกองเงิน ตาทั้งสองข้างกลมเหมือนก้อนแก้วมณี หน้าแดงระเรื่อเหมือนผ้ากำพลแดง งวงขาวขยับเหมือนพวงเงินที่ประดับด้วยหยดทองคำขาว เท้าทั้ง 4 แดงเหมือนทาด้วยน้ำครั่ง และมีชื่อว่า “พญาช้างสีลวะ” เนื่องจากเป็นช้างถือศีล พระเทวทัตเกิดเป็นพรานป่า

พญาช้างสีลวะมีรูปร่างสวยงามมาก เมื่อเติบโตเป็นช้างหนุ่ม ก็มีช้าง 80,000 เชือกเป็นบริวารห้อมล้อม ต่อมาเกิดเมื่อหน้าย โขลงช้างที่รับผิดชอบดูแลจึงปลีกตัวไปอยู่ตามลำพัง ต่อมา มีพรานป่าชาวเมืองพาราณสีคนหนึ่งเดินทางไปบริเวณป่าหิมพานต์เพื่อหาเก็บผักผลไม้และล่าสัตว์เลี้ยงชีพ เขาเดินไปเรื่อย ๆ จนเข้าไปในป่าลึกและจำไม่ได้ว่าทิศไหนเป็นทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก ทิศเหนือหรือทิศใต้ จึงหลงทางกลับเมืองพาราณสีไม่ถูก และเมื่อไม่เห็นทางจะช่วยตนเองได้ ก็ร้องไห้คร่ำครวญอยู่กลางป่านั้นเอง

พญาช้างสีลวะได้ยินเสียงคร่ำครวญของพรานป่าแล้วเกิดสงสารจะช่วยเขา “ชายคนนั้น เขาประสบทุกข์ เราจะต้องช่วยเขา” พญาช้างคิดพลางค่อย ๆ เดินเข้าไปหาพรานป่า

ฝ่ายพรานป่าเห็นช้างเดินมาใกล้ก็รู้สึกกลัวจึงถอยหนี พญาช้างเห็นพรานป่าถอยหนีก็หยุดยืนมองอยู่เฉย ๆ

“เอ๊ะ..... ช้างตัวนี้มีท่าทางแปลกประหลาด” พรานป่าเริ่มคิดได้ “เวลาเราหนี มันกลับหยุด เวลาเราหยุด มันกลับเดินเข้ามา สงสัยจะมาช่วยเรา”

ครั้นคิดได้ดังนั้น จึงรวบรวมความกล้ายื่นคอยช้างซึ่งค่อย ๆ เดินเข้ามาใกล้ทุกขณะ พญาช้างเดินมาหยุดอยู่ใกล้ ๆ แล้วส่ายสายตามองดูพรานป่าชั่วขณะหนึ่ง จากนั้นจึงถามไปว่า “ท่านผู้เจริญ ท่านเดินร้องไห้คร่ำครวญอยู่ทำไม”

พรานป่ารู้สึกดีใจที่ได้ยินเสียงช้างถามขึ้นอย่างอ่อนโยน จึงตอบไปว่า “ข้าพเจ้าร้องไห้คร่ำครวญเพราะกลับบ้านไม่ถูก คงตายอยู่กลางป่านี้นั่นแน่”

“ท่านมาจากไหน”

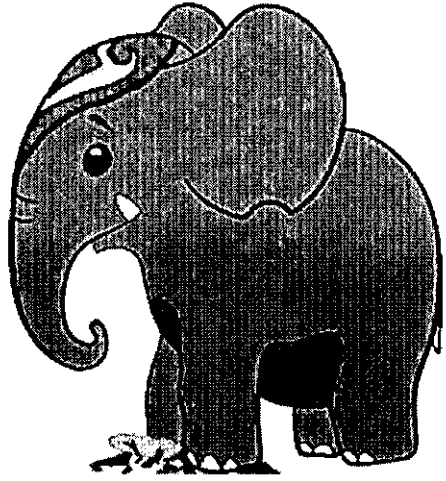
“จากเมืองพาราณสี”

“ข้าพเจ้าไม่รู้หรือว่าเมืองพาราณสีอยู่ที่ไหน แต่จะพาท่านออกไปให้พ้นป่า จากนั้นท่านค่อยหาทางกลับบ้านเอง”

“ขอบคุณท่านมาก พญาช้าง”

พญาช้างสี่ลวะชำนาญเส้นทางเดินลัดเลาะภูเขาและป่าไม้ก็ถึงบริเวณชายป่าหิมพานต์ แล้วค่อย ๆ ย่อตัวลงเพื่อให้พราณป่าลงได้อย่างสะดวก เมื่อพราณป่าลงมายืนบนพื้นดินแล้วพญาช้างก็พูดขึ้นว่า

“ท่านผู้เจริญ เลยป่านี้หน้อยหนึ่งก็เป็นทางใหญ่ที่มนุษย์เดินไปมากัน ทางสายนี้คงจะมีทางแยกไปเมืองพาราณสี”

“ข้าพเจ้าช่วยท่านครั้งนี้มิได้หวังอะไรตอบแทน” ช้างพูดขึ้น

“มีอยู่อย่างเดียวที่จะขอท่าน จะให้ข้าพเจ้าได้หรือเปล่า”

“ท่านขออะไรว่ามาเลย”

“ขอให้ท่านอย่าบอกเรื่องที่มาพบข้าพเจ้าและอย่าบอกเรื่องที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่”

“เท่านี้เองหรือ” พราณป่าแสดงท่ารับคำขอร้องได้

“ขอบคุณท่านมาก” พญาช้างพูดจบก็หันหลังเดินกลับเข้าป่าลึกไป

ฝ่ายพราณป่า ตลอดเวลาที่นั่งหลังพญาช้างออกมาจากป่านั้น ก็คอยสังเกตหนทางโดยอาศัยภูเขาเล็ก ๆ และต้นไม้เป็นเครื่องหมาย

“สักวันหนึ่งเราจะกลับมาอีก” เขาคิดอยู่ในใจ “ช้างตัวนี้งามสวย ถ้าใครต้องการซื้อเราจะมาตัดไปขาย”

ดังนั้นเมื่อกลับมาถึงเมืองพาราณสีแล้ว วันหนึ่งขณะเดินไปตามท้องถนนเห็นพวกช่างงาช่างกำลังเอางาช้างมาทำเป็นรูปแปลก ๆ ก็พลันคิดถึงพญาช้างสี่ลวะ เขาจึงเดินเข้าไปหา

“ท่านอยากได้งาช้างเป็นกันไหม”

“พูดเป็นเล่นไป” พวกช่างงาแสดงท่าอยากได้

“งาช้างเป็น มีค่ากว่างาช้างตายอีก”

“ถ้าพวกท่านอยากได้ ข้าพเจ้าจะไปหามาให้”

“ไปเอามาเลย เอามาเดี๋ยวนี้ไฉยดี”

เมื่อพวกเขาขงายืนยันว่ารับซื้อแน่นอน พรานป่าก็รีบกลับมาบ้านเตรียมเสบียงเหล็กและเสบียง แล้วออกเดินทางมุ่งหน้าไปป่าหิมพานต์ที่อยู่ของพญาช้างสีละวะทันที เขาชำนาญการเดินทางและจำเครื่องหมายได้ดี เดินทางอยู่ไม่กี่วันก็ไปถึงที่อยู่ของพญาช้าง

“ท่านผู้เจริญ ท่านกลับมาทำไมล่ะ” พญาช้างสีละวะถามเขา ซึ่งบัดนี้มายืนอยู่เบื้องหน้า

“พญาช้าง” พรานป่าตอบละล้าละลัก “ข้าพเจ้ามาหาท่านนั่นแหละ”

“มีเรื่องอะไรหรือ”

“พญาช้าง ข้าพเจ้า ไม่มีญาติพี่น้องแถมยังหากินฝืดเคือง มาครั้งนี้ก็เพื่อจะมาขอของท่าน สักสองท่อนเพื่อเอาไปขาย”

“ได้ ถ้าางของข้าพเจ้าจะช่วยให้ท่านเลี้ยงชีวิตอยู่ได้” พญาช้างสีละวะพูดด้วยความเต็มใจ จากนั้นก็หมอบลงพรานป่าดีใจมากจึงรีบเอาเสบียงออกมาเสียบตรงบริเวณส่วนปลายงาทั้งสองข้าง ทันทีที่งาขาดตกลงกับพื้นดิน พญาช้างสีละวะก็เอางวงจับงาทั้งสองนั้นขึ้นมากำไว้แน่น พร้อมกับกล่าวว่า

“ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าให้างทั้งสองนี้แก่ท่าน ไม่ใช่เพราะมันทำให้เรือนร่างของข้าพเจ้าสวยงาม แต่ยังมีอีกชนิดหนึ่งที่ข้าพเจ้ารักยิ่งกว่า เพราะเป็นงาที่จะทำให้ข้าพเจ้าได้รู้แจ้งธรรมทั้งปวงนั่นคือ พระสัพพัญญุตญาณ และยังช่วยโลกให้พ้นทุกข์ได้อย่างใหญ่หลวง”

ครั้นแล้ว พญาช้างสีละวะก็ขึงวงตั้งจิตปรารถนาขอให้ได้รับรรุพระสัพพัญญุตญาณสำเร็จเป็นพระพุทธรเจ้า แล้วยื่นงาให้พรานป่าไป

พรานป่าได้งาแล้วก็รีบเดินทางกลับไปเมืองพาราณสี นำงาข้างไปขายให้พวกเขาชงาได้ราคามางามทีเดียว เขาเป็นอยู่อย่างสุขสบายได้ระยะหนึ่งเงินก็หมด จึงเดินทางกลับมาขอตัดงาส่วนที่เหลืออีก

“พญาช้าง งาสองท่อนที่ท่านให้ไปขายได้ราคาเพียงแค่นี้เท่านั้น ข้าพเจ้ามาครั้งนี้ก็เพื่อจะมาขอของที่ยังเหลือไปขายอีก” พราน โอดครวญ

“เชิญท่านตัดเลย” พญาช้างสีละวะบอกพรานป่าพลางหมอบลง

พรานป่าก็ตัดเอางาไปอีก 2 ท่อน รายได้จากงา 2 ท่อนนั้นช่วยให้เขาเป็นอยู่อย่างสบายได้ระยะหนึ่ง จากนั้นเขาก็กลับมาขอตัดงาส่วนที่ยังเลือกอยู่อีก จนครั้งสุดท้ายขอตัดเอาโคนงาส่วนที่ยังฝังอยู่ในเนื้อ

“เชิญท่านตัดเลย” พญาช้างสีละวะเสียดสละให้เหมือนอย่างเคย พรานป่าจึงมาเอาเสียบแล้วปีนขึ้นไปตัดจนขาด ครั้นได้ตามต้องการแล้วก็รีบจากไปด้วยความดีใจขณะที่เขาเดินจากพญาช้างสีละวะไปด้วยความดีใจนั้น ก็พลันเกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้น คือ แผ่นดินตรงที่เขาเดินอยู่นั้น

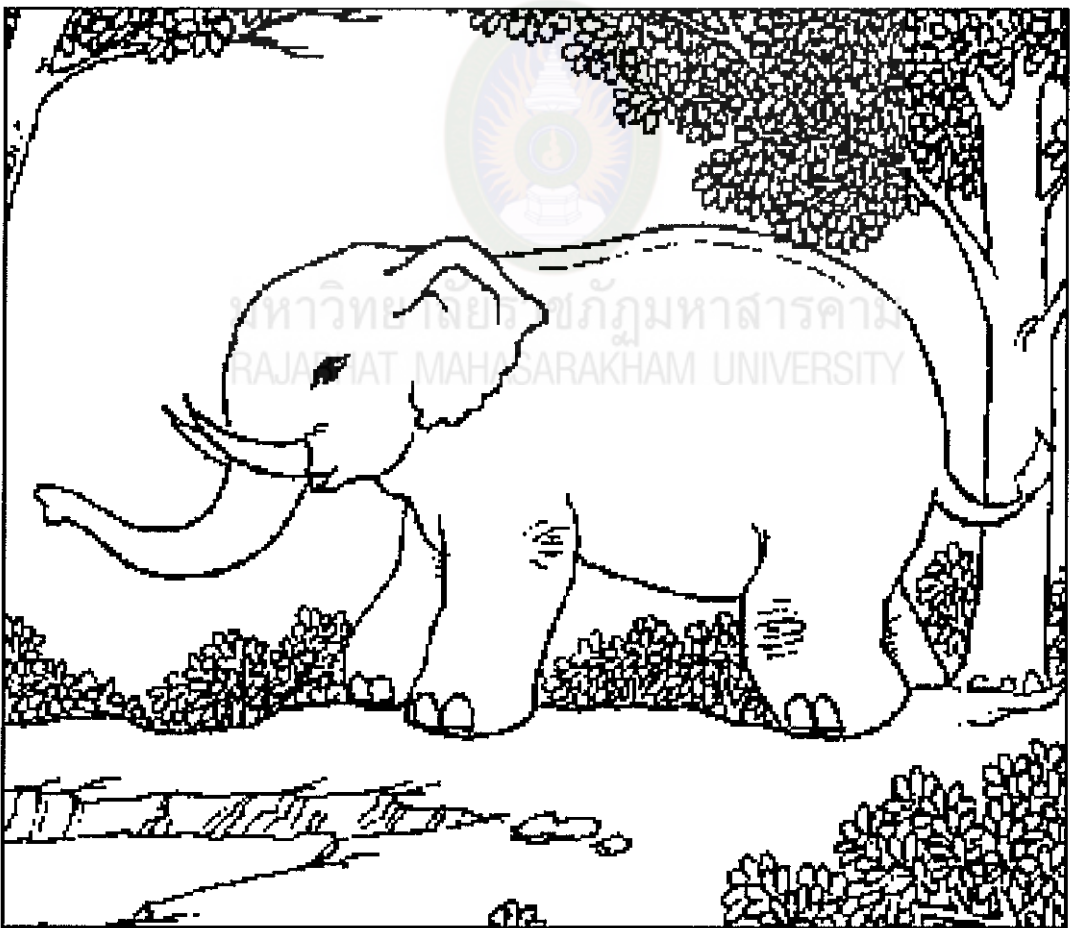
ได้แยกออกแล้วสูบเขาจนหายไป แล้วทันใดนั้นเองก็มีเปลวไฟจากอเวจีมหานครลุบท่วมร่าง
ของเขาแดงฉาน

เทวดาคนหนึ่ง สถิตอยู่บริเวณป่านั้น เห็นพฤติกรรมของพรานป่ามาตลอดจนกระทั่งถึง
เวลาที่แผ่นดินสูบ จึงพูดขึ้นเสียงดังว่า

“คนอกตัญญูเห็นแก่ได้ แม้ใครยกแผ่นดินให้เขาคบครอง ก็ไม่ทำให้เขาหยุดโลภได้”

ฝ่ายพญาช้างสีลวะ แม้บัดนี้จะไม่มีงาแล้ว ก็ต้องสู้ข่มความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน
ต่อมาไม่นานก็ล้มไปเมื่อถึงอายุขัย

*****

ใบงานกิจกรรมที่ 1

ตอนที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสำรวจจาก นิทานคติธรรม เรื่อง พญาช้างผู้เสียสละ แล้วให้ทำเครื่องหมาย

✓ ในข้อที่นักเรียนคิดว่าถูก และให้ทำเครื่องหมาย X ในข้อที่นักเรียนคิดว่าผิด

- ..... 1) พระเวททัตต์ได้ถือกำเนิดมาเป็นพญาช้างขาวผู้เสียสละ
- ..... 2) “พญาช้างสีลวะ” เป็นอีกชื่อหนึ่งของพญาช้างขาว
- ..... 3) พญาช้างสีลวะไม่ชำนาญในเส้นทางจึงได้ไปส่งพรานป่าแคบบริเวณชายป่าต้น
หิมพานต์ยักษ์ และให้พรานป่าหาหนทางกลับเอง
- ..... 4) เมื่อพรานป่ากลับมาถึงเมืองพาราณสีเขารับเดินไปตามท้องถนนเพื่อพบพวกช่าง
งาช้างที่กำลังเอาจ้างมาทำเป็นรูป
- ..... 5) เมื่อช่างงายืนยันว่าจะรับซื้องาช้าง พรานป่าก็รีบกลับบ้านเตรียมเลี้ยงเหล็กและ
เสบียง ยารักษาโรค เข้าไปในป่า
- ..... 6) พรานป่าได้ขอลา จากพญาช้างโดยอ้างเหตุผลในการขอว่า พรานป่าไม่มีญาติพี่น้อง
แถมยังหากินฝืดเคือง จึงอยากจะมาขอลา ของพญาช้างเพื่อเอาไปขายเลี้ยงชีพของ
ตน
- ..... 7) พญาช้างได้ยอมให้พรานป่าเลี้ยงงา แต่มีข้อแม้คือ พรานป่าต้องปฏิบัติตนเป็นคนดี
- ..... 8) เมื่อพรานป่าตัดงาของพญาช้างเสร็จ พญาช้างจึงตั้งวงตั้งจิตอธิษฐานวาทขอให้ตน
ได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์อยู่บนสวรรค์ แล้วจึงยื่นงาให้แก่พรานป่าไป
- ..... 9) เมื่อพรานป่าได้งาของพญาช้างสารแล้วจึงรีบเดินทางกลับไปเมืองพาราณสีและนำ
งาช้าง ไปขายให้พวกช่างงา ซึ่งทำให้เขาได้เป็นอยู่อย่างสุขสบายได้ระยะหนึ่งเงินก็
หมด จึงเดินทางกลับมาขอตัดงาส่วนที่เหลืออีก ซึ่งพญาช้างก็ยอมให้พรานป่าตัด
- ..... 10) ด้วยผลบุญที่พญาช้างได้เสียสละและมีจิตเมตตาต่อพรานป่า จึงทำให้งาของพญา
ช้างงอกออกมาดังเดิม

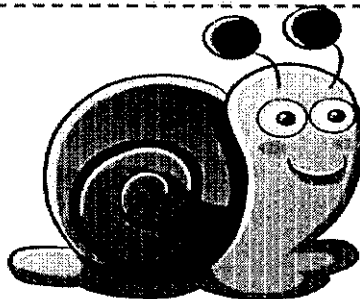
ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบงานกิจกรรมที่ 1

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตั้งคำถามจากนิทานคติธรรม เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....
- 7) .....
- 8) .....
- 9) .....
- 10) .....

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

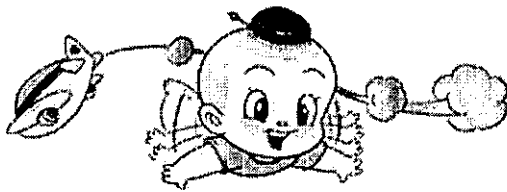
ใบงานกิจกรรมที่ 1

ตอนที่ 3

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ใน ตอนที่ 2

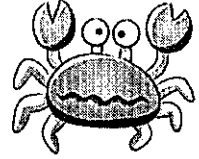
- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....
- 7) .....
- 8) .....
- 9) .....
- 10) .....

ชื่อ.....เลขที่ .....ชั้น

เฉลยใบงานกิจกรรมที่ 1

ตอนที่ 1

- X 1) พระเทพทัตได้ถือกำเนิดมาเป็นพญาช่างชาวผู้เสียสละ
- ✓ 2) “พญาช่างสีลวะ” เป็นอีกชื่อหนึ่งของพญาช่างชาว
- X 3) พญาช่างสีลวะไม่ชำนาญในเส้นทางจึงได้ไปส่งพรานป่าแคบบริเวณชายป่าต้นหิมพานต์ ยักษ์ และให้พรานป่าหาหนทางกลับเอง
- X 4) เมื่อพรานป่ากลับมาถึงเมืองพาราณสีเขารีบเดินไปตามท้องถนนเพื่อพบพวกช่างงาช่างที่ กำลังเอางาช่างมาทำเป็นรูป
- X 5) เมื่อช่างงายืนยันว่าจะรับซื้องาช่าง พรานป่าก็รีบกลับบ้านเตรียมเลี้ยงเหล้าและเสียบึง ยารักษาโรค เข้าไปในป่า
- ✓ 6) พรานป่าได้ของา จากพญาช่างโดยอ้างเหตุผลในการขอว่า พรานป่าไม่มีญาติพี่น้องแถม ยังหากินฝืดเคือง จึงอยากจะมีของา ของพญาช่างเพื่อเอาไปขายเลี้ยงชีพของตน
- X 7) พญาช่างได้ยอมให้พรานป่าเลี้ยงงา แต่มีข้อแม้คือ พรานป่าต้องปฏิบัติตนเป็นคนดี
- X 8) เมื่อพรานป่าตัดงาของพญาช่างเสร็จ พญาช่างจึงก็ขู่วางตั้งจิตอธิษฐานวาทขอให้ตน ได้ไป เกิดเป็นพระอินทร์อยู่บนสวรรค์ แล้วจึงยื่นงาให้แก่พรานป่าไป
- ✓ 9) เมื่อพรานป่าได้งาของพญาช่างสารแล้วจึงรีบเดินทางกลับไปเมืองพาราณสีและนำงาช่าง ไปขายให้พวกช่างงา ซึ่งทำให้เขาได้เป็นอยู่อย่างสุขสบายได้ระยะหนึ่งเงินก็หมด จึง เดินทางกลับมาขอตัดงาส่วนที่เหลืออีก ซึ่งพญาช่างก็ยอมให้พรานป่าตัด
- X 10) ด้วยผลบุญที่พญาช่างได้เสียสละและมีจิตเมตตาต่อพรานป่า จึงทำให้งาของพญาช่าง งอกออกมาดังเดิม

ตอนที่ 2 (ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

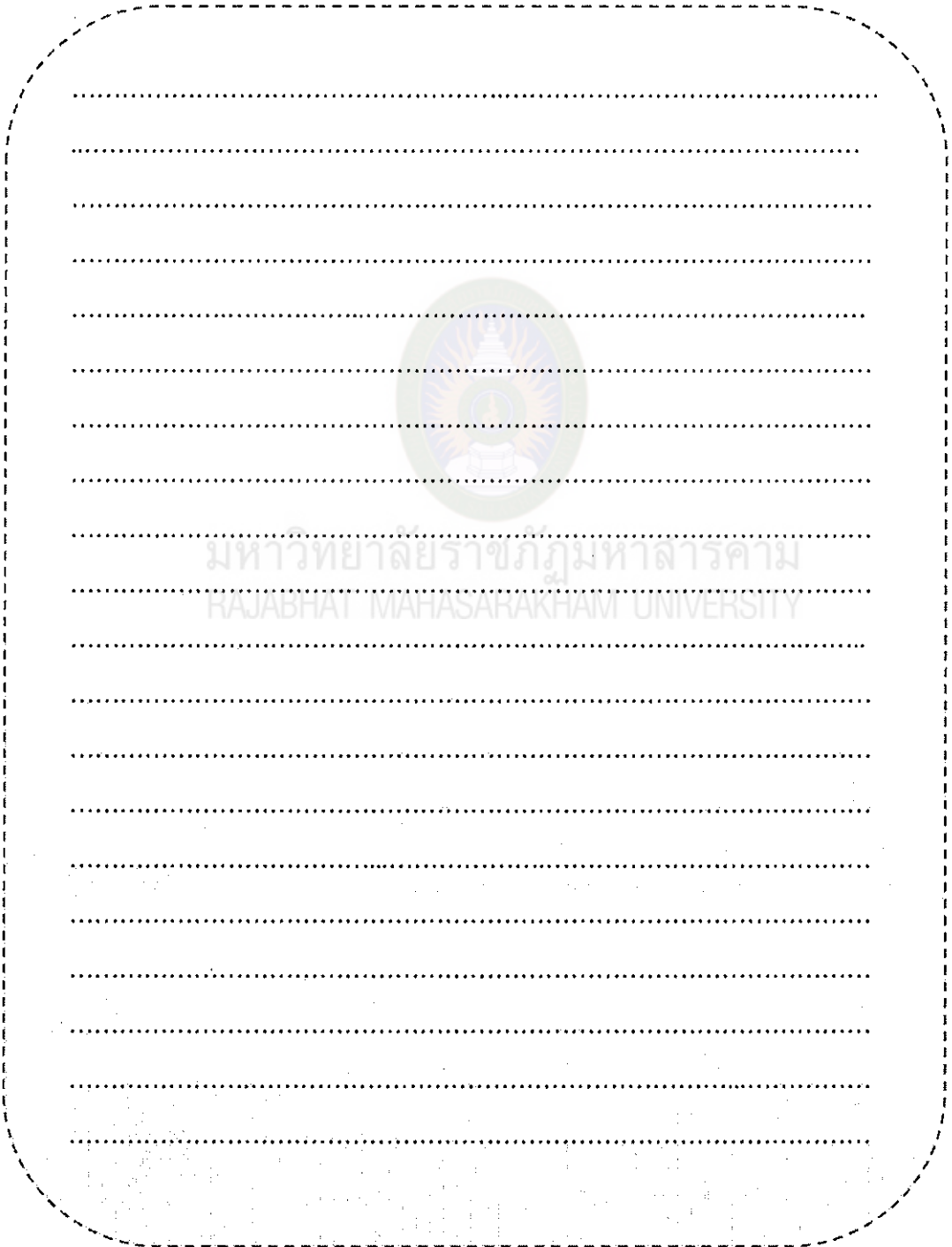
ตอนที่ 3 (ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานกิจกรรมที่ 2

ตอนที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง พญาช้างผู้เสียสละ โดยใช้สำนวน
ของตนเอง

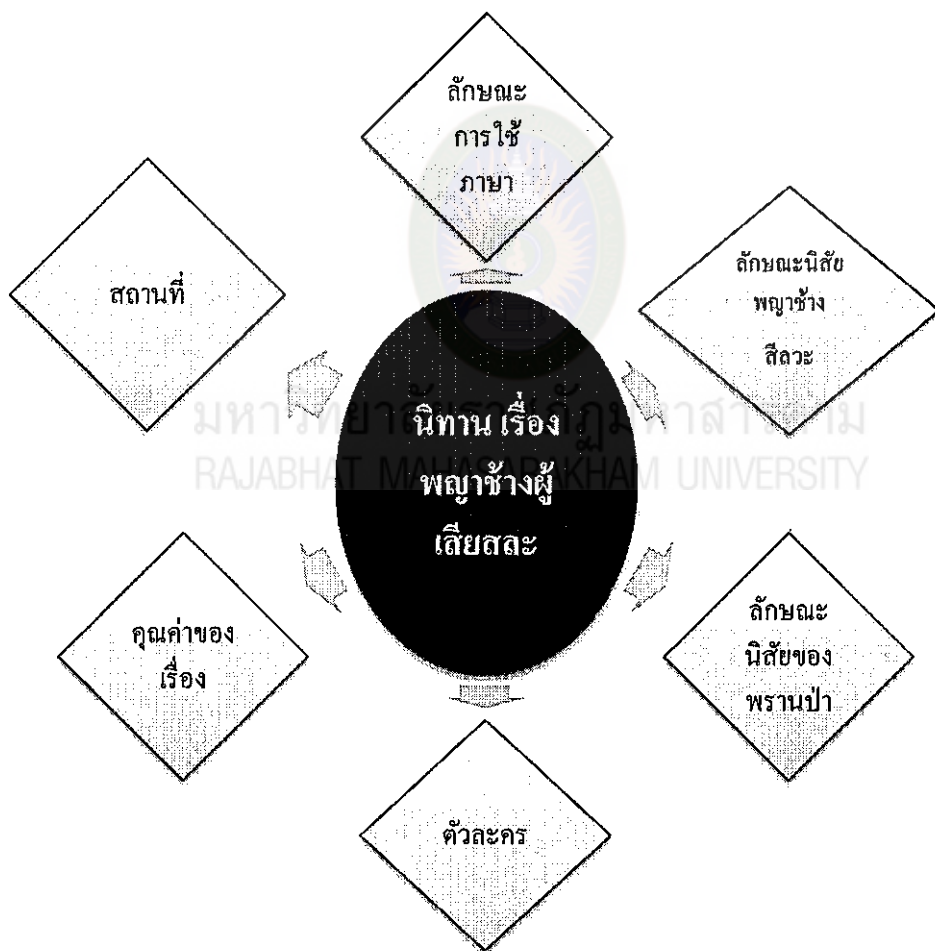
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบงานกิจกรรมที่ 2

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด โดยใช้ส่วนการเขียนของตนเอง

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

ใบงานกิจกรรมที่ 2

ตอนที่ 3

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นจากการอ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนคิดว่ากรกระทำของพรานป่า เหมาะสม หรือไม่

.....
 .....

2. สักวันหนึ่งเราจะกลับมาอีก” เขาคิดอยู่ในใจ “ช่างตัวนี้สวยงาม ถ้าใครต้องการซื้อเราจะมาตัดไปขาย” ข้อความข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าพรานป่าเป็นคนเช่นไร

.....
 .....

3. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับการเสียดสีของพญาช้าง สีตวะ จนทำให้ตนเองต้องเจ็บปวด และทุกข์ทรมานจนตาย

.....
 .....

4. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง พญาช้างผู้เสียดสี สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร

.....
 .....

.....
 .....

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

เฉลยใบงานกิจกรรมที่ 2

ตอนที่ 1

แนวทางการตอบ

นิทานคติธรรม เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

ในบริเวณป่าหิมพานต์ มีช้างป่าอยู่โขลงหนึ่งที่อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ครั้งนั้น พระพุทธเจ้าของ ได้ถือกำเนิดเป็นช้างขาว โดยมีนามว่า “พญาช้างสีลวะ” เนื่องจากเป็นช้างถือศีล พระเทวทัตเกิดเป็นพรานป่า

พญาช้างสีลวะมีรูปร่างสวยงามและเป็นพญาช้างที่มีบริวารเป็นจำนวนมาก และเกิดเบื่อหน่ายโขลงช้างจึงได้ออกไปอยู่ตามลำพัง ต่อมา มีพรานป่าชาวเมืองพาราณสีเดินทางไป บริเวณป่าหิมพานต์ และเกิดหลงทางกลับบ้านพรานป่าได้ร้องไห้จนพญาช้างสีลวะ ได้ยินและเกิดความสงสารจะช่วยพรานป่า และได้พาพรานป่าไปส่งถึงบริเวณชายป่าหิมพานต์ เมื่อส่งพรานป่าเสร็จพญาช้างสีลวะจึงได้บอกแก่พรานป่าว่า ห้ามเปิดเผยที่อยู่ให้แก่ใครและพรานป่าก็ได้ให้สัญญากับพญาช้างสีลวะ

เมื่อพรานป่ากลับมาถึงเมือง วันหนึ่งเขาเดินไปตามถนนเห็นพวกช่างงาช้าง ก็คิดถึงพญาช้างสีลวะขึ้นมาทันที เขาได้ไปถามถึงการซื้อขายงาช้าง ซึ่งพวกช่างทำงาก็ได้บอกกับพรานป่าว่าจะรับซื้องาช้าง พรานป่าจึงรีบกลับบ้านเพื่อเตรียมของเดินทางเข้าป่าเพื่อไปขอ งาช้างกับพญาสีลวะเมื่อพรานป่าพบพญาช้างสีลวะจึงได้ใช้อุบายหลอกของงาช้างว่าตนนั้นไม่มีญาติพี่น้องแถมยังหากินลำบากจึงอยากจะของงาช้างของพญาช้างสีลวะไปขายเพื่อเลี้ยงชีพ ซึ่งพญาช้างก็ได้ยอมให้พรานป่าตัดงาไปเมื่องาช้างขาดพญาช้างสีลวะจึงเอางวงจับงาแล้วก็ยื่นให้พรานป่า

เมื่อพรานป่าได้งาแล้วก็รีบเดินทางกลับไปเมืองพาราณสี นำงาช้างไปขายให้พวกช่างงาได้ทรัพย์สินเงินทองอย่างมาก แต่ทรัพย์สินที่ได้จากการขายงานั้นก็ทำให้พรานป่าอยู่อย่าง

สุขสบายได้เพียงระยะหนึ่ง พรานป่าจึงได้เดินทางกลับมาขอตัดงาส่วนที่เหลืออีก โดยอ้างเหตุผลว่า งาที่พญาช้างสีละเหินนั้นเขาได้นำเอาไปขายได้เพียงใช้หนี้ได้เท่านั้น โดยการมาครั้งนี้ก็เพื่อจะมาของที่ยังเหลืออยู่ไปขายอีกเพื่อเลี้ยงชีพของตนไป ซึ่งพญาช้างก็ยินยอมให้พรานป่าตัดแต่โดยดี และเมื่อพรานป่าตัดเอางาไปอีก 2 ท่อน รายได้จากงา 2 ท่อนนั้นช่วยให้เขาเป็นอยู่อย่างสบายได้ระยะหนึ่ง จากนั้นเขาก็กลับมาขอตัดงาส่วนที่ยังเหลืออยู่อีก จนครั้งสุดท้ายพรานป่าได้มาขอตัดเอาโคนงาส่วนที่ยังฝังอยู่ในเนื้อซึ่งพญาช้างสีละเหินก็เสียสละให้เหมือนอย่างเคย พรานป่าจึงเอาเนื้อแล้วป็นชิ้นไปตัดจนขาด ครั้นได้ตามต้องการแล้วก็รีบจากไปด้วยความดีใจ

ขณะที่พรานป่ากำลังจะเดินจากพญาช้างสีละเหินไปนั้น ก็ได้เกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้น คือแผ่นดินตรงที่พรานป่าเดินอยู่นั้น ได้แยกออกแล้วสูบพรานป่าจมหายไป แล้วก็มิเปลวไฟจากนรกลุกท่วมร่างของพรานป่า

เทวดาคนหนึ่ง สถิตอยู่บริเวณป่านั้น ได้เห็นพฤติกรรมของพรานป่ามาตลอดจน จึงพูดขึ้นว่า “คนอกตัญญูเห็นแก่ได้ แม้ใครยกแผ่นดินให้เขาคบครอง ก็ไม่ทำให้เขาหยุดโลภได้”

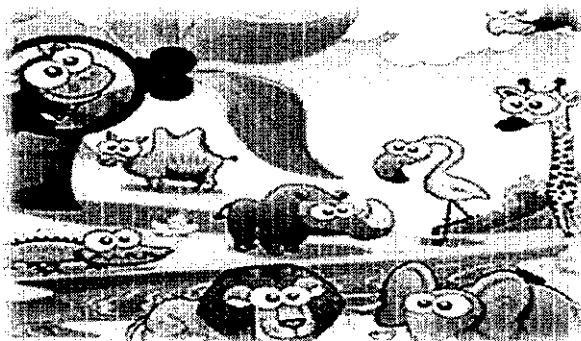
ส่วนทางฝ่ายพญาช้างสีละเหิน เมื่อไม่มีงาแล้ว ก็ต้องข่มความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน และต่อมาไม่นานก็ล้มไปเมื่อถึงอายุขัย

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 การคิดวิเคราะห์จากนิทาน เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

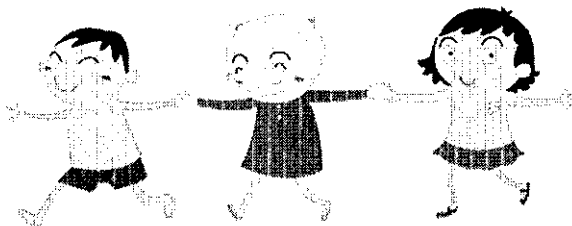
คำชี้แจง : ให้กากบาท (X) ทับตัวอักษร หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ใจความสำคัญของนิทาน เรื่อง “พญาช้างผู้เสียสละ” คือข้อใด
  - ก. พญาช้างเปี่ยมไปด้วยความเมตตา อุทิศงาให้แก่พรานป่าผู้กตัญญู
  - ข. การดำเนินชีวิตของพรานป่า ที่ต้องหางาไปขายเพื่อประทังชีวิต
  - ค. การไม่มีความรับผิดชอบในการใช้จ่ายทรัพย์สินของพรานป่าจนนำไปสู่ความทุกข์
  - ง. การกล่าวความเท็จจะทำธรณีสูบ
2. คติสอนใจจากนิทาน เรื่อง “พญาช้างผู้เสียสละ” คือข้อใด
  - ก. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
  - ข. ความอกตัญญูย่อมพบกับความวิบัติ
  - ค. เมตตาธรรมคำจูนโลก
  - ง. สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
3. “พญาช้างสีสวะ ข้าพเจ้าไม่มีญาติพี่น้อง ถมยงหากินผัดเคือง มาครั้งนี้ก็เพื่อจะมาของท่าน สักสองท่อเพื่อเอาไปขายเลี้ยงชีพ” จากคำพูดของพรานป่า สามารถแสดงให้เห็นว่าพรานป่าเป็นคนเช่นไร
  - ก. กล่าวความเท็จ
  - ข. ขยันอดทน
  - ค. พุดจาไพลเราะ
  - ง. มีความรับผิดชอบ
4. จากข้อที่ 3 พรานป่าได้กระทำผิดตามหลักเบญจศีลข้อใด

ก. ข้อที่ 2	ข. ข้อที่ 3
ค. ข้อที่ 4	ง. ข้อที่ 5
5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพญาช้างสีสวะ

ก. กายสีขาว	ข. งวงสีขาว
ค. ตาสีแดง	ง. เท้าสีแดง

6. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. พญาช้างสีลวะเป็นช่างรักษาศิลอยู่ในป่าหิมพานต์
  - ข. นางของพญาช้างสีลวะสามารถงอกออกมาใหม่ได้เมื่อถูกตัด
  - ค. พรานป่าเดินทางไปป่าหิมพานต์เพื่อหาเงาะมาขาย
  - ง. พรานป่าได้ถูกโขลงช้างรุมเหยียบจนถึงแก่ความตาย
7. เพราะเหตุใดพญาช้างสีลวะ จึงยอมให้พรานป่าเลี้ยงงา
- ก. เพื่อเพิ่มบุญบารมี
  - ข. เพื่อรักษาศิล
  - ค. เพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อน
  - ง. เพื่อตอบแทนบุญคุณ
8. “สักวันหนึ่งเราจะกลับมาอีก” เขาคิดอยู่ในใจ “ช่างตัวนี้ingasวย ถ้าใครต้องการซื้อเราจะมาตัดไปขาย” จากข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าพรานป่ามีอุปนิสัยอย่างไร
- ก. เป็นคนที่ไม่รู้จักกาลเทศะ
  - ข. เป็นคนที่ไม่รู้จักบุญคุณ
  - ค. เป็นคนที่มีความมานะอดสาหะ
  - ง. ข้อความที่นำมาไม่สามารถสรุปอุปนิสัยของพรานป่าได้
9. “...ก็พลันเกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้น คือ แผ่นดินตรงที่เขาเดินอยู่นั้นได้แยกออกแล้วสูบเขาจมหายไป แล้วทันใดนั้นเองก็มีเปลวไฟจากอเวจีมหานครลุกท่วมร่างของเขาแดงฉาน...” จากข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด
- ก. ความเชื่อเรื่องปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
  - ข. ความเชื่อเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
  - ค. ความเชื่อด้านมหัศจรรย์ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่
  - ง. ไม่สามารถเป็นความเชื่อได้ เพราะข้อความข้างต้นสามารถอธิบายได้ตามเหตุผลทางวิทยาศาสตร์
10. ข้อใดแสดงถึงความเสียสละของพญาช้างสีลวะ
- ก. การยอมให้พรานป่านั่งบนหลัง
  - ข. การพาพรานป่าหลงทางออกจากป่า
  - ค. การปลีกตัวจากโขลงช้างไปอยู่ตามลำพัง
  - ง. การอุทิศงาช้างให้แก่พรานป่า

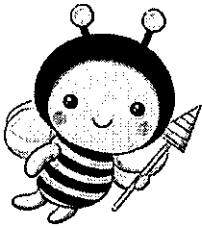

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 การคิดวิเคราะห์จากนิทาน เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

1. ก

2. ข

3. ก

4. ค

5. ค

6. ก

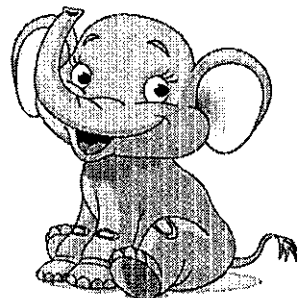
7. ค

8. ข

9. ข

10. ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 สาระที่ 1 การคิดวิเคราะห์จากนิทาน เรื่องพญาช้างผู้เสียสละ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ใบงาน กิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1	ใบงาน กิจกรรม ที่ 1 ตอนที่ 2, 3	ใบงาน กิจกรรม ที่ 1 ตอนที่ 2	ใบงาน กิจกรรม ที่ 1 ตอนที่ 2	ใบงาน กิจกรรม ที่ 1 ตอนที่ 2	รวม 50 คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

การแปลผล

ระดับ	ช่วงคะแนน
ดีเยี่ยม	50-40
ดีมาก	30-39
ดี	20-29
พอใช้	15-25
ควรปรับปรุง	10-14
ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วน	0-9

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. สารการเรียนรู้								
1.1 สารสำคัญสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	4	4	20	4.20	มาก
1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
2. กระบวนการเรียนรู้								
2.1 กิจกรรมตอบสนอง จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	24	5.00	มากที่สุด
2.2 กิจกรรมครอบคลุมสาระการ เรียนรู้	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
2.3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เหมาะสม	5	5	4	5	5	22	4.80	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาในกิจกรรมมีความทัน ต่อเหตุการณ์	4	3	4	5	4	20	4.00	มาก
2.5 กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและ กล้าแสดงออก	4	4	3	4	4	19	3.80	มาก
2.6 กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียน เรียนรู้และปฏิบัติอย่างมี ขั้นตอน	3	4	4	5	4	20	4.00	มาก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3. สื่อการเรียนการสอน								
3.1 สอดคล้องกับกิจกรรมและ เนื้อหา	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
3.2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์	5	3	4	4	4	20	4.00	มาก
3.3 เชื่อมโยงสิ่งที่ใกล้ตัวให้เข้ามา สู่การเรียนรู้ของนักเรียน	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
3.4 ใ้งานกิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของการเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
3.5 ใ้งานกิจกรรมสอดคล้องกับ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R	4	3	4	4	4	19	3.80	มาก
3.6 ใ้งานกิจกรรมมีความ น่าสนใจ มีสีสันที่สวยงาม	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
4. การวัดและการประเมินผล								
4.1 สำคัญสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
4.2 การประเมินผลครอบคลุมทั้ง กระบวนการและผลงาน	4	4	5	4	4	21	4.20	มาก
4.3 การประเมินผลครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะ	4	3	5	4	4	20	4.00	มาก
4.4 ประเมินพฤติกรรม แสดงออกของนักเรียนตาม สภาพจริง	4	3	4	5	4	20	4.00	มาก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5			
4.5 มีการประเมินพฤติกรรม แสดงออกของนักเรียนตาม สภาพจริง	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	4.15	3.83	4.43	4.56	4.15	21.12	4.22	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์คุณภาพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์
โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน เวลา 40 นาที

*****

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-3

“นกแก้วตัวหนึ่งดูถูกพรรคพวกของตนเอง และเนื่องจากเมือมันตัวใหญ่กว่าใคร ๆ จึงไปขอยู่ร่วมกับฝูงกา แต่เป็นเพราะว่าลักษณะและเสียงของมันไม่เป็นที่คุ้นเคยของพวกกา จึงถูกจิกตีและไล่ออกจากฝูง มันจึงหันกลับไปหาฝูงนกแก้วอีก แต่พวกนกแก้วยังขุนเคืองที่ได้รับการเหยียดหยามจึงไม่ยอมให้ฝูง ดังนั้นนกแก้วจึงต้องเนรเทศตัวเองออกไปจากสังคมทั้งสองกลุ่ม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่ทิ้งบ้านของตนเพราะต้องการไปอยู่ในถิ่นอื่นนั้น ก็ยังนับว่าเป็นชาวต่างชาติอยู่ดี จะไม่ได้รับการยกย่องในถิ่นใหม่ นอกจากนี้ยังไม่เป็นที่ชื่นชอบของคนในบ้านเกิดของตนอีกด้วย”

วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1. เหตุใดนกแก้วจึงต้องไปอาศัยอยู่กับฝูงกา
  - ก. เพราะตัวของมันมีขนาดใหญ่กว่านกแก้วธรรมดา
  - ข. เพราะนกแก้วจับไล่ตัวมันเองออกจากฝูง
  - ค. เพราะมันดูถูกพวกเดียวกันจึงถูกจับไล่
  - ง. เพราะมันไม่ต้องการเป็นนกแก้วอีกต่อไป
2. นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้อย่างไร
  - ก. การย้ายถิ่นที่อยู่จะได้รับความลำบาก
  - ข. การย้ายถิ่นฐานจะทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่
  - ค. การย้ายถิ่นฐานต้องได้รับการยอมรับจากชุมชนนั้น
  - ง. การย้ายถิ่นฐานต้องได้รับการอนุญาตจากเพื่อนฝูงก่อน

3. จากเรื่องใครควรได้รับการตำหนิมากที่สุด

ก. ผุงกา

ข. นกแก้ว

ค. ผุงนกแก้ว

ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม ข้อ 4-6

“ชาวนาผู้ยากจนคนหนึ่งนำเห็ดโคนไปให้ราชาที่ดินโดยไม่คิดค่าอะไร ราชาที่ดินคิดว่าเรามีเงินมากมายแต่ก็ไม่เคยให้อะไรใครกินเลย ชาวนาคนนี้เขามีน้ำใจงาม ต่อไปเราคงหาทางช่วยให้คนมากขึ้น”

4. ข้อความนี้ น่าจะปรากฏอยู่ในหนังสือประเภทใด

ก. หนังสือนิทาน

ข. หนังสือพิมพ์

ค. หนังสือนวนิยาย

ง. หนังสือรวมเรื่องสั้น

5. การกระทำของชาวนาทำให้ราชาที่ดินเป็นอย่างไร

ก. เห็นแก่ตัวมากขึ้น

ข. รู้น้ำใจของชาวนา

ค. ไม่อยากรับของคนจน

ง. มีอคติต่อชาวนา

6. การกระทำของชาวนาตรงกับคำพุดข้อใด

ก. น้ำใสใจจริง

ข. น้ำนิ่งไหลลึก

ค. น้ำขึ้นให้รีบตัก

ง. ตักน้ำรดหัวตอ

7. “พระสอนว่าหัวใจเศรษฐีคือขยันประหยัดอดทน” จากข้อความข้างต้น ใครมีโอกาสเป็นเศรษฐี

ก. สมนี้กร่ำรวยแต่ไม่ประหยัด

ข. สมปองยากจนแต่ชอบซื้อของราคาแพง

ค. สมหญิงยากจนและเกียจคร้าน

ง. สมชายยากจนแต่ขยันทำงาน

อ่านข้อบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 8-12

“เล็บไม่เพียงมีไว้เพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่เล็บมีประโยชน์ในการปกคลุม และป้องกันอันตรายให้แก่นิ้วส่วนปลาย เล็บที่มีสุขภาพดีจะต้องเป็นเล็บที่แข็งแรง มีสีชมพูระเรื่อ ซึ่งเล็บจะเจริญเติบโตได้ดีเมื่อได้รับสารอาหารที่ดี ตามปกติแล้วเล็บมือจะยาวกว่าเล็บเท้า และจะยาวเร็วในช่วงอายุ 20-35 ปี นอกจากนี้เล็บยังบอกได้ถึงปัญหาสุขภาพร่างกาย โดยควร

และน้ำเป็นเวลานาน ๆ เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคไข้ฉี่หนูที่ปนเปื้อนตามแหล่งน้ำ และดินที่ชื้น และ หากจำเป็นต้องเดินลุยน้ำโคลนควรสวมรองเท้าบู๊ท และรีบอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาดเช็ดตัวให้แห้ง ดูแลบ้านเรือนให้สะอาดกำจัดขยะไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ปัดอาหารมิดชิดป้องกันไม่ให้หนูฉี่รดอาหาร ดื่มน้ำสะอาด ส่วนผู้ที่ชำแหละหนูเพื่อนำมาเป็นอาหาร ควรสวมถุงมือและปรุงให้สุกก่อนรับประทาน

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ เช่น ในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง หรืออยู่ในที่แออัด มีหนูชุกชุม จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ แม้จะไม่ได้เดินลุยน้ำท่วมขังก็ตาม กำชับให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั่วประเทศ เฝ้าระวังโรคไข้ฉี่หนูอย่างใกล้ชิด เร่งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้วิธีการป้องกันตัวแก่ประชาชน เพื่อลดการป่วยและการเสียชีวิตที่สำคัญ หากพบผู้ป่วยรายแรกในพื้นที่ ให้รีบดำเนินการสอบสวนโรคทันที เพื่อหาปัจจัยเสี่ยง แหล่งแพร่โรค และให้สุขศึกษาเพื่อการป้องกันโรคในผู้ป่วยรายอื่นต่อไป กรณีผู้ป่วยเสียชีวิต ให้ตรวจยืนยันและรายงานการสอบสวนโรคที่สำนักกระบาดวิทยาทุกราย เพื่อวางแผนการป้องกันควบคุมโรคต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2558 สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค รายงานผู้ป่วยโรคไข้ฉี่หนูทั่วประเทศ 2,176 คน เสียชีวิต 33 ราย ใน 67 จังหวัด พบผู้ป่วยทุกภาค จังหวัดที่มีอัตราป่วยมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ ยะลา ศรีสะเกษ ระนอง กาฬสินธุ์ และ เลย อาชีพที่พบสูงสุด ได้แก่ เกษตรกร ร้อยละ 55.8 รองลงมาอาชีพรับจ้าง 17.3 และนักเรียน 9.8 สำหรับในปี 2559 ตั้งแต่ 1-11 มกราคม พบผู้ป่วย 12 คน จาก 9 จังหวัด

13. โรคฉี่หนูพบได้ในฤดูใด

- ก. ฤดูฝน
- ข. ฤดูหนาว
- ค. ฤดูร้อน
- ง. พบได้ทุกฤดู

14. บุคคลใดมีโอกาสที่จะเป็นโรคฉี่หนูมากที่สุด

- ก. มานพทำอาชีพเกษตรกรทุกวันเขาจะไปทุ่งนาและเดินลุยน้ำโคลน และพอมายังบ้านเขาจะถอดรองเท้าบู๊ทออกและรีบอาบน้ำชำระร่างกายให้ตัวแห้ง
- ข. มานิจทำอาชีพเลี้ยงสุกรทุกวันเขาจะไปฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยเขาใส่รองเท้าแตะ
- ค. มานัสเป็นเจ้าของโรงน้ำดื่มสะอาดที่ได้รับการรับรองจาก อย. ทุกวันเขาจะต้องไปบรรจุน้ำดื่มทำให้เขาตัวเปียกอยู่บ่อย ๆ
- ง. มากพเขาทำอาชีพรับจ้างก่อสร้าง ทุกวันเขาจะต้องตากแดด จนเหงื่อไหลไปทั้งตัว

15. ข้อใด **ไม่ใช่** มาตรการป้องกันโรคฉี่หนูของกระทรวงสาธารณสุข
- เร่งให้ออสม. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จัดอบรม ทัศนศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับโรคฉี่หนู
  - เร่งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้วิธีการป้องกันตัวแก่ประชาชน
  - หากพบผู้ป่วยรายแรกในพื้นที่ ให้รีบดำเนินการสอบสวนโรคทันที
  - หากมีผู้ป่วยเสียชีวิตโรคฉี่หนู ให้ตรวจยืนยันและรายงานการสอบสวนโรคที่สำนักระบาดวิทยาทุกราย
16. ข้อใดเป็นการป้องกันโรคฉี่หนูได้ดีที่สุดในชีวิตประจำวัน
- การดูแลบ้านเรือนให้สะอาดกำจัดขยะไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์
  - ปิดอาหารให้มีฉีดยาป้องกันไม่ให้หนูฉีดยาอาหาร
  - ดื่มน้ำสะอาดไม่ควรดื่มน้ำที่สกปรกและไม่มีฝาปิด
  - ทุกข้อที่กล่าวมาคือวิธีการป้องกันโรคฉี่หนู
17. “ในช่วงเย็นแม่ของสมศรีได้หนูนาที่ฆ่าแหละแล้วมาจากตลาด แม่จึงให้หนูนา กับสมศรีไปประกอบอาหารกินกับเพื่อน” จากข้อความข้างต้น ถ้าหากนักเรียนเป็นเพื่อนกับสมศรี นักเรียนจะมีวิธีการแนะนำสมศรีอย่างไร เพื่อป้องกันโรคฉี่หนู
- ควรแนะนำให้สมศรีนำหนูนั้น ไปทิ้ง เพราะหนูนาเป็นหนูที่ไม่สะอาด
  - ควรแนะนำให้สมศรีนำหนูไปล้างก่อนนำมาปรุงสด
  - ควรแนะนำให้สมศรีนำหนูไปปรุงให้สุกก่อนนำมารับประทาน
  - ควรแนะนำให้สมศรีนำหนูไปร่นไฟก่อนและนำมาปรุงเพื่อรับประทาน
18. ถ้าหากนักเรียนพบว่านักเรียนเป็นโรคฉี่หนู นักเรียนควรทำสิ่งใดก่อนเป็นลำดับแรก
- รีบแจ้งผู้ปกครอง เพื่อให้ท่านนำตัวส่งโรงพยาบาล
  - รีบบอกกับเพื่อนเพื่อให้เพื่อนรู้ และนำไปบอกเพื่อนในโรงเรียน
  - รีบค้นคว้าข้อมูลในอินเทอร์เน็ตและหาวิธีการรักษาเอง
  - รีบไปห้องสมุด เพื่อหาวิธีการรักษา

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 19-20

ดอกหาง นกยูง สีแดงฉาน
คนเดิน ผ่านไป มากัน
ฉันทัวร์ ฉันทูเรล ฉันทิ้ง

บานอยู่ เต็มฟาก สวรรค์
เขาค้น ค้นหา สิ่งใด...
ฉันทิ้ง มาหา ความหมาย

ฉันทวัง เก็บอะไร ไปมากมาย	สุดท้าย ให้กระดาษ จันทแผ่นเดียว
ดอกหางนกยูง สีแดงฉาน	บานอยู่ เต็มฟาก สวรรค์
เกินพอ ให้เจ้า แบ่งปัน	จงเก็บกัน อย่าเดิน ผ่านเลยไป

ตัดพ้อมันลงพร้อม ๆ กับการถอนหายใจเฮือกใหญ่เป็นครั้งที่สามสำหรับคืนนี้ แม้มันจะเป็นคืนที่เหน็บหนาวสำหรับตัวเขา แต่หลังจากที่เขาได้อ่านบทกวีของ วิทยากร เชียงกุล มันกลับยิ่งทำให้ใจเขานั้นร้อนลุ่มเป็นพิเศษ ภาพแห่งความทรงจำในอดีตที่หนุ่มน้อยที่เต็มไปด้วยความเพ้อฝัน ฝันว่าสักวันหนึ่งเขาจะเรียนจบ และเติบโตเป็นนักธุรกิจร่ำรวยล้าน บัดนี้เริ่มกลับมาหลอกหลอนและวทวนในหัวสมองของเขาทันใด มันพยายามรื้อค้นทุกซอกทุกมุมในหัวสมองของชายผู้นั้นจนหมดสิ้น และให้เรื่องราวแห่งความทรงจำกลับฟื้นคืนมาใหม่ และแล้วหนังรอบเก่าที่ถูกกระยะเวลาผ่านเลยไป กว่า 15 ปีก็พลันเกิดขึ้นทันใด

จากเรื่องสั้น มหา ((ไร)) ของ เด็กชายผู้เขียนฝัน

19. จากเรื่องสั้น มหา ((ไร)) ทัดมีความฝันว่าอยากจะเป็นอะไร
ก. เป็นนักธุรกิจ	ข. เป็นแพทย์
ค. เป็นคุณครู	ง. เป็นเจ้าของกิจการ
20. สาเหตุใดที่ทำให้ทัด เสียใจและทุกข์ใจ
-	
--
ก. เพราะทัดได้อ่านบทกวี
ข. เพราะสภาพอากาศที่เหน็บหนาว
ค. เพราะทัดเสียใจที่เขาเคยตั้งเป้าหมายว่าเรียนจบแล้วจะเป็นนักธุรกิจ แต่เขากลับทำไม่ได้
ง. เพราะทัดเป็นคนที่ชอบเพ้อฝันจนทำให้เขาไม่ได้ทำอะไร

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	คะแนนประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปการ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
16	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของ
แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์

ข้อสอบข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.50
2	0.64
3	0.25
4	0.44
5	0.45
6	0.50
7	0.44
8	0.33
9	0.38
10	0.50
11	0.45
12	0.45
13	0.44
14	0.38
15	0.33
16	0.45
17	0.44
18	0.50
19	0.33
20	0.55

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.81

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการวิเคราะห์คุณภาพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 60 นาที

*****

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. งานเขียนร้อยแก้วประเภทใดมุ่งนำเสนอเนื้อหาข้อเท็จจริงทุกข้อ

ก. นิทาน เรื่องสั้น	ข. บทความ งานเขียนวิชาการ
ค. พงศาวดาร บันเทิงคดี	ง. จดหมายเหตุ นิยายอิงวรรณคดี
2. จุดประสงค์หลักของการอ่านเพื่อจับใจความคือข้อใด

ก. หาคำสำคัญของเรื่อง	ข. หาส่วนสำคัญของเรื่อง
ค. หาตัวละครสำคัญของเรื่อง	ง. หาข้อความสำคัญของเรื่อง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3-7

“นกพิราบตัวหนึ่งถูกขังอยู่ในกรง มันพูดไอ้อวดอย่างภาคภูมิใจว่ามีครอบครัวที่ใหญ่มาก เมื่อมาได้ยินดังนั้นจึงพูดว่า “หยุดเสียทีเถอะเพื่อน ยิ่งเจ้ามีลูกมากเท่าไรก็ยิ่งนำความเศร้าหมองมาสู่ใจเจ้ามากเท่านั้น”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “คนที่เปิ่นทาสนั้นเมื่อมีลูกหลานเกิดมาก็ต้องปวดร้าวใจ เพราะลูกหลานต้องตกอยู่ในสภาพทาสด้วย”

(นิทานอีสป : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

3. จากเรื่องข้อใดเป็นคำ “อาการนาม”

ก. นกพิราบ	ข. ไอ้อวด
ค. ครอบครัว	ง. ความเศร้าหมอง
4. ข้อใดเป็นคำตรงข้ามกับคำว่า “ไอ้อวด”

ก. เย่อหยิ่ง	ข. ถ่อมตัว
ค. ยโสโอหัง	ง. สงบเสงี่ยม

5. ข้อใดไม่ได้หมายถึงนกพิราบ
- ก. หยุคคุยโวเสียวทีเดอะเพื่อน
ข. ยิ่งเข้ามีลูกมากเท่าไร
ค. มันพูดโอ้อวดอย่างภาคภูมิใจ
ง. ความเศร้าหมองมาสู่ใจเจ้ามากเท่านั้น
6. นกพิราบต้องเศร้าใจในเรื่องใด
- ก. ในเรื่องลูก ๆ ของมันที่ต้องถูกขัง
ข. ในเรื่องที่มีมันต้องถูกขัง
ค. ในเรื่องที่ถูกกาดำหนิ
ง. ในเรื่องที่มีมันอายุมากขึ้น
7. ข้อใดคือสิ่งที่ลูกหลานของนกพิราบจะได้รับ
- ก. พวกมันขาดอิสรภาพต้องถูกขังตลอดชีวิต
ข. พวกมันต้องถูกคนใช้งานตลอดไป
ค. การที่นกพิราบต้องถูกกาดำหนิตลอดไป
ง. การที่พวกมันต้องจากบ้านของตน
8. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของนิทาน
- ก. ส่งเสริมจินตนาการ
ข. ให้ความสนุกสนาน
ค. ให้ข้อคิดคติเตือนใจ
ง. ทำให้เรียนเก่ง

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 9-11

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จฯ ไปที่ใดทรงพยายามชี้ให้เห็นประโยชน์ของการปลูกป่า เพื่อเป็นแหล่งทำกินของราษฎรของพระองค์

9. ข้อความคู่ใดสัมพันธ์กันมากที่สุด
- ก. การปลูกป่า-การพัฒนาแหล่งน้ำ
ข. การให้ความรู้-การปลูกป่า
ค. การเยี่ยมราษฎร-การปลูกป่า
ง. การรักษาป่าต้นไม้-การปลูกป่า
10. พระราชกรณียกิจที่สำคัญจากข้อความนี้คือ
- ก. การป้องกันแหล่งน้ำ
ข. การอนุรักษ์ป่าไม้และการฟื้นฟูป่า
ค. การฟื้นฟูสภาพที่อยู่อาศัย
ง. การพัฒนาพื้นที่กร้าง
11. เหตุใดจึงต้องสนับสนุนการปลูกป่า
- ก. ไม่มีราคาแพงขึ้น
ข. เพื่อป้องกันน้ำท่วม
ค. เพื่อให้ประชาชนมีแหล่งทำกินและไม่ทำลายป่า
ง. เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์ป่า

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถาม ข้อ 17-19

ข่าวน่ากลัว

ข่าวในทีวีบางครั้งก็ดูน่ากลัวมากสำหรับเด็ก ๆ เช่น ข่าวฆ่ากันตาย รถชนกันยับเยิน เหล่านี้อาจมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ๆ ถ้าเลี่ยงไม่ได้ ก็ควรอธิบายสถานการณ์ในข่าวให้เด็กเข้าใจ เช่น อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หรือความขัดแย้งที่ขาดสติก็อาจทำให้คนฆ่าฟันกันได้ แต่ครอบครัวที่อบอุ่น มันคง จะเป็นเกราะป้องกันเด็ก ๆ จากสิ่งน่ากลัว และสะท้อนอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

(สหทัยมูลนิธิ)

17. สิ่งใดช่วยคลายความรู้สึกกลัวของเด็กได้

ก. การตามใจ

ข. การพักผ่อน

ค. การทำโทษ

ง. การปลอบประโลม

18. ถ้าหลีกเลี่ยงข่าวที่น่ากลัวไม่ได้ เราควรทำอย่างไร

ก. ปลดปล่อยเด็กลี้มไปเอง

ข. อธิบายสถานการณ์ในข่าวให้เด็กเข้าใจ

ค. ไม่ให้เด็กดูอีก

ง. บอกเด็กว่าไม่ใช่เรื่องจริง

19. จากข้อความ ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใด

ก. แนะนำ

ข. สั่งสอน

ค. ชี้แจง

ง. ตักเตือน

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 20-27

ราชพฤษ์ 49

งานมหกรรมพืชสวนโลก เฉลิมพระเกียรติฯ จัดขึ้นโดยกรมวิชาการเกษตรการทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับสมาคมพืชสวนโลก กับสมาคมพืชสวนโลกแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมฉลองพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชครบ 60 ปี และฉลองพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษาในปี 2550 จัดขึ้น ณ ศูนย์วิจัยเกษตรหลวง ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน-31 มกราคม 2550 ถือเป็นงานสำคัญครั้งประวัติศาสตร์ เป็นงานมหกรรมระดับโลกที่ได้รับความสนใจจากมวลชน มนุษย์ชาติ

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)

27. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น

- ก. โครงเรื่องของเรื่องสั้นไม่ควรมีความซับซ้อนมากเกินไป
- ข. ตัวละครในเรื่องสั้นจะต้องมีตัวละครที่หลากหลายตัว
- ค. ควรที่จะใช้ระยะเวลาในเรื่องที่น้อยและควรจบลงอย่างรวดเร็ว
- ง. ลักษณะของเรื่องสั้นที่ดีควรที่จะมีแก่นเรื่องและมีกลวิธีการเล่าที่น่าสนใจ

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วนำไปตอบคำถาม ข้อ 28-30

“แดดกล้าแรงแรง เหมือนใจจะเผาเผาทุกชีวิตบนทุ่งหญ้ากว้างให้ไหม้มอดจนสิ้นซากสะแบงหลวงกับพะยอมยืนโดดเด่น ทั้งใบแก่สีเหลืองคล้ำร้อนลงดินเป็นครั้งคราว เขาหย่อนกายลงตรงโคนไม้ด้วยท่าทางที่เหนื่อยอ่อน เสื้อสีครามคล้ำเปียกชื้นไปด้วยหยาดเหงื่อรอบตัวมีแต่ความอ้างว้างแห้งแล้ง เขาเพ่งมองกลุ่มหญ้าหม่นและฟางผ่อยที่ปลิวว่อนหมุนเป็นลำสูงพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า นอกจากหญ้าและฟาง มันยังหอบเอาดินสีน้ำตาลลอยฟุ้งจนมีดมัวไปหมดมันเป็นลมหัวฤดูหรือที่บางคนเรียกลมหัวด้วน เขารู้สึกหวาดขึ้นมาทันทีเมื่อคิดได้ว่า ลมที่พัดตึงๆอยู่นั้น ผู้ใหญ่เคยบอกว่ามันเป็นเครื่องหมายของความแห้งแล้ง ความอดอยาก ความวิบัติและความตาย เมื่อคิดถึงตรงนี้เขารู้สึกกระวนกระวายอยากจะไปให้ถึงบ้านที่...”

(จากเรื่องสั้น เขียดขาคำ ของ ลาว คำหอม)

28. จากข้อความที่อ่านแสดงถึงความรู้สึกตัวละครอย่างไร

- ก. ความรู้สึกที่ตัวละครกำลังสงสัยในบางสิ่ง
- ข. ความรู้สึกที่ตัวละครกำลังมีความสุขที่ได้ชื่นชมกับธรรมชาติ
- ค. ความรู้สึกที่กระวนกระวายอยากที่จะรีบกลับบ้าน
- ง. ความรู้สึกที่น้อยใจในชะตาชีวิตของตนเอง

29. จากข้อความแสดงให้เห็นถึงลักษณะสภาพอากาศแบบใด

- ก. อากาศหนาว
- ข. อากาศที่มีลมกระโชกหัก
- ค. อากาศที่แล้ง และร้อน
- ง. ไม่สามารถสรุปได้แน่ชัด

30. ลมหัวฤดู หรือลมหัวด้วน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวอีสานในข้อใด

- ก. ความเชื่อเรื่องพระพุทธศาสนา
- ข. ความเชื่อเรื่องอำนาจโชคลาภ
- ค. ความเชื่อเรื่องภูตผีเทวดา
- ง. ความเชื่อเรื่องเลวร้าย ความอัปมงคล

ตารางภาคผนวกที่ 4 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	คะแนนประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปการ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
16	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	คะแนนประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปการ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (KR-20)
1	.64	.844
2	.67	
3	.48	
4	.61	
5	.52	
6	.43	
7	.61	
8	.55	
9	.52	
10	.64	
11	.45	
12	.48	
13	.71	
14	.53	

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (KR-20)	
15	.61	.814	
16	.40		
17	.48		
18	.34		
19	.71		
20	.76		
21	.45		
22	.55		
23	.65		
24	.76		
25	.53		.842
26	.71		
27	.52		
28	.48		
29	.67		
30	.71		

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ทั้งหมด .95

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความพึงพอใจ และผลการวิเคราะห์คุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามความพึงพอใจ

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง แบบสอบถามความพึงพอใจนี้ ใช้สำรวจความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 11 ข้อ โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

พึงพอใจมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 พึงพอใจมาก ให้ 4 คะแนน
 พึงพอใจปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 พึงพอใจน้อย ให้ 2 คะแนน
 พึงพอใจน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. นักเรียนชอบทำใบงานเพราะมีภาพประกอบ	.....	.....	.....	.....	.....
2. นักเรียนสนใจเนื้อหาที่อ่าน	.....	.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านใบความรู้	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ SQ4R					
4. เกิดความสนุกที่ได้เล่นเกมในใบงานทายถูกผิดจากเนื้อเรื่องที่อ่าน	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความรู้สึกท้าทายเมื่อได้ลองตั้งคำถามเอง และได้ตอบคำถามตามที่ตัวเองตั้งไว้	.....	.....	.....	.....	.....
6. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน เป็นภาษาของตนเองทำให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการเขียน	.....	.....	.....	.....	.....
7. สนุกเมื่อได้ค้นหาคำตอบที่กำหนดให้โดยการทำเป็นแบบแผนผังความคิด	.....	.....	.....	.....	.....

ตารางภาคผนวกที่ 6 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	(IOC)	สรุปการประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์ และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.55**
2	0.63**
3	0.54**
4	0.60**
5	0.64**
6	0.47**
7	0.66**
8	0.54**
9	0.75**
10	0.49**
11	0.58**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณพิมพ์ชยาณัฐ ศรีชัย

ด้วย นายกุลวิชญ์ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๔๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่น ๆ ระบุ .....ด้านหลักสูตรและการสอน.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอัมพร มุลสาร

ด้วย นายกุลวิชญ์ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๕๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ บันไดทอง

ด้วย นายกุลวิชญ์ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๔๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่น ๆ ระบุ .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์สุวรรณี บุญบรรลุ

ด้วย นายกุลวิษณุ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๔๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่น ๆ ระบุ .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณกฤษณาพร สายคำวงศ์

ด้วย นายกุลวิษณุ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๔๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่น ๆ ระบุ .....ด้านการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการคิดวิเคราะห์.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ. เมือง จ. มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน

ด้วย นายกุลวิชญ์ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๔๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๓๔ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว๐๑๕๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ. เมือง จ. มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายกุลวิชญ์ เพิ่มศรี รหัสประจำตัว ๕๗๘๐๑๐๕๒๐๑๕๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ..... จำนวน ..... คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๑๒๒๓๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกุลวิษญ์ เพิ่มศรี
วันเกิด	14 กันยายน 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน	471 หมู่ 125 ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร 35150
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน หมู่ 9 ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร
ตำแหน่ง	ครูอัตราจ้าง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2559	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตร และการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY